

die in onze dagen zoo veel gelegenheid geeft het Evangelie te verbreiden, en die ook dezen tak van dien arbeid zoo heerlijk doet bloeien?

In *gunst bij God en menschen*. Gode zij dank, dat mogen wij zeggen, al is het dat menige zucht vaak geslaakt werd, menige opoffering bijkans te zwaar viel, menig vurig gebed om hulp en bijstand is opgestegen.

Want — ook teleurstellingen heeft deze arbeid ons gebracht, *vele* teleurstellingen. Dit verwondert ons niet, het was zelfs onze verwachting, maar toch — als ze dáár zijn, o, hoe komen wij dan vaak te kort in geloof, hoe schijnt ons de kracht voor den tegenspoed te ontbreken! Maar de Heere God weet wat goed voor ons is, en wij danken Hem óók voor den tegenspoed. Want die heeft ons van verkeerde dingen teruggehouden; die heeft ons tot Hem uitgedreven, waar wij anders misschien Hem zouden vergeten hebben; die heeft ons geleerd Hem steeds om wijsheid en licht te vragen.

En is het nu te veel van onze lezers *gevergd*, zoo wij hun verzoeken niet alleen *met* ons te *danken*, maar ook *voor* ons te *bidden*? Wij erkennen het gaarne, dat onze arbeid in de vorige jaren niet volmaakt was. Wij struikelen *allen* in vele; en wij zullen de eersten zijn om te erkennen, dat wel eens woorden in ons Blad voorkwamen, en wel eens uitdrukkingen gebezigd zijn, die beter anders hadden kunnen gezegd worden; dat wel eens een artikel geplaatst is, dat beter achterwege ware gebleven; maar juist omdat wij ons bewust zijn, hoe licht wij falen kunnen, en omdat het groote gewicht van alleen *goede* lectuur te geven, ons zwaar op het hart weegt, daar het geschreven woord blijft, waar het gesprokene spoedig vergaat; juist dáárom vragen wij onzen geloovigen lezers met aandrang: *bidt voor ons!* Vraagt met ons den Heere God om alle schrijvers te bewerken door zijnen Heiligen Geest, opdat zij zulke onderwerpen kiezen, en zóó schrijven, dat nut en zegen kunnen worden verspreid en daardoor de naam des Heeren worde groot gemaakt.

En hiermede wenschen wij al onzen lezers en lezeressen heil! Onze oude lezers drukken wij in vertrouwen de hand om opnieuw een jaar samen te wandelen. Onze nieuwe lezers groeten wij hartelijk. Zij zien reeds in dit eerste nummer, wat ons doel en streven is. Wij hopen en vertrouwen, dat zij met aangenaamheid met „Timotheüs” zullen kennis maken en hij hun vertrouwde vriend mag worden, naar wiens wijze lessen zij gaarne luisteren, en wiens vermaningen zij niet in den wind slaan. De Heere, onze God behoede onzen uitgang en onzen ingang. Hij geve ons *vrede* te allen tijde, op allerlei wijze! . . .

REDACTEUR EN UITGEVER.

NAAMDICHT.

Timotheüs, gij hebt een rijken zegen
In menig huis, aan veler hart gebracht.
Moog' God het goede zaad, gestrooid op uwe wegen,
Op zijnen tijd ontkiemen doen met kracht,
Tot lof en prijs van Hem, van Wien g'uw heil verwacht.
Hij schenke u, kan het zijn, een lang voorspoedig leven,
En nieuwe, frissche kracht in 't zesde levensjaar.
Uw arbeid moge opnieuw u veel voldoening geven, —
Spreek tot het „jong geslacht” wat goed is, schoon en waar!

A. J. v. W.

Waarom Verstoeten?

Een verhaal uit het leven

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK I.

Mimieke en haar omgeving.

Mimieke had volstrekt geen lief gezichtje. Zelden zag men er een lachje op verschijnen; en zelfs wannéér dit gebeurde, dan nog keek zij niet vroolijk en evenmin vriendelijk. Het was als een winterzonnetje te midden van grauwe wolken; een lichtstraaltje, dat even een somber, duister vertrekje kwam verlichten, om terstond weer te verdwijnen. Toch was Mimieke een lief kind, en inderdaad veel vriendelijker dan haar dartele, levenslustige broertjes, die het groote huis, waar zij woonden, gedurig van hun schaterend gelach deden weergalmen.

Het groote huis? Waren hun ouders dan zoo rijk? Neen, rijk waren zij niet, al konden zij evenmin arm genoemd worden. Toch bewoonden zij een groot huis, het kasteel Westhof, in het noorden van België gelegen; maar het bood slechts gedeeltelijk voor hen huisvesting aan, want hun vader was er niet de bezitter, maar de bewaarder van. Door den eigenaar, graaf Lentz, die meestal in het buitenland vertoefde, was hij aangesteld om over de geheele bezitting te waken, en het opzicht te houden over de bedienden, die er de noodige werkzaamheden te verrichten hadden. Hij genoot hiervoor een flink traktement, zoodat hij er met zijn vrouw en drie kinderen ruimschoots van bestaan kon. Toch meende hij reden te hebben om zich te beklagen. Hij was namelijk van hooge afkomst. Zijn moeder was de dochter van een baron, die echter zijn geld verkwist en haar niets nagelaten had; en zijn vader, hoewel niet tot den adelstand behorende, had een zóó aanzienlijke betrekking bekleed, dat hij geacht werd tot de grootsten van het land te behooren. Doch zijn ouders waren gestorven, zes maanden na elkander, toen hij nog pas veertien jaren telde; en daar de nadatenschap nauwelijks groot genoeg was om hem en zijne zusters tegen gebrek te vrijwaren, had hij zijne studiën moeten staken, om naar een betrekking uit te zien. Lang evenwel had hij het nergens kunnen uithouden, want hij droeg de borst te hoog, en liet zich, bij zijn weinige kennis, te veel op zijn voorname afkomst voorstaan. Beleefd en voorkomend te wezen, daartoe achtte hij zich, als kleinzoon van een baron, niet verplicht, en op hoogen toon aan anderen iets te bevelen, dat stond hem veel beter aan, dan zelf te doen, wat hem gelast werd. Dit was dan ook de reden, waarom hij de betrekking had aanvaard, hem door graaf Lentz, een gewezen vriend zijns vaders, aangeboden. Maar juist omdat deze een vriend zijns vaders was geweest, meende hij heel wat stof te hebben, om zich te beklagen. Was deze niet eigenaar van het schoone kasteel, waarvan hij slechts enkele kamers mocht bewonen? Had deze niet geld genoeg, om naar vreemde landen te reizen en een gemakkelijk leven te leiden, zonder dat hij aan iemand rekenschap behoeft te geven van zijn doen of laten? „En ik,” zoo dacht Mimieke's vader, „ik ben niets minder dan hij, en toch moet ik van den morgen tot den avond voor hem werken, zonder dat ik ooit een uitstapje kan gaan doen, veel minder nog mij baden kan in weelde en overvloed, zooals hij! Mij dunkt, als er een God was, die alle dingen bestuurt, dan zou Hij zoo iets niet toegelaten hebben.”

Een dwaze redeneering, niet waar? Maar gij moet weten, dat v. Heerden — zoo heette hij — nooit bekend gemaakt was met den inhoud des Bijbels, waaruit wij leeren, dat de God, die alle dingen bestuurt, Zijn eigen veelgeliefden Zoon heeft overgegeven aan armoede en schande, om velen rijk te

maken; rijk, niet met de goederen dezer aarde, maar met schatten, die in de hemelen bewaard worden voor degenen, die er deel aan krijgen. Hij wist niet, dat er geschreven staat: „Wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en lijdt schade aan zijne ziel.“ Hij dacht slechts aan schade voor dit korte, tijdelijke leven; en hoe het eenmaal gaan zou met zijn onsterfelijke ziel, — daarmede had hij zich nog nooit bezig gehouden.

Het valt dus licht te begrijpen, dat hij ook zijn kinderen liet opgroeien, als waren zij gelijk aan de beesten, die vergaan. (Ps. 49 : 13.) Dit wil nu niet zeggen, dat hij hun geen zorgvuldige, fatsoenlijke opvoeding gaf; integendeel, hij was er zeer op gesteld, dat zij niet alleen goed gevoed en gekleed, maar ook goed gevormd werden. Zij moesten netjes leeren spreken, beschaafde manieren aannemen en zich, wat het uitwendige betrof, in alles onderscheiden van andere kinderen, die slechts van gewone burgerafkomst waren; doch, evenals de dieren, leefden zij voort, alsof er geen God was, aan Wien zij eenmaal rekenschap zouden moeten geven van al hetgeen zij hier op aarde zouden hebben gezegd en gedaan. En toch, hoewel er niemand was, die er hen aan herinnerde, kwam er een tijd, dat onze Mimieke aan dien God begon te denken. „Vroeg gestorven, vroeg bij God,“ zoo las zij eens op een kleine grafombe, en daarna werd haar ernstig gezichtje nog ernstiger, en meer dan ooit werd haar, zoowel door haar moeder, als door haar broertjes toegevoegd, dat zij een echte druilloor, een vervelend schepseltje was.

„Non moet ze worden,“ zoo sprak spottend op zekeren dag haar tienjarig broertje Leopold, „daar heeft ze juist een goed gezicht voor.“

„O ja,“ zei Frans, die twee jaren meer telde, „beter kon ze niet doen, want ik heb nog nooit een non zien lachen; met een heel ernstig gezicht kijken zij altoos recht voor zich uit, precies als Mimie. — Wacht,“ vervolgde hij eensklaps, terwijl zijn gultige oogen begonnen te schitteren van pret, „wacht, wij moeten eens een heerlijke grap met haar hebben!“ En Leopold met zich mee trekkend, fluisterde hij hem toe: „Wij zullen Santje's zwarte kap gaan halen en moeders ronden, zwarten mantel, dan kunnen wij vast eens zien, hoe een nonnenpakje haar staan zou.“

„Ja, goed,“ zei Leopold, „maar dan moet zij ook nog een kerkboek in de hand hebben, en een witte muts op het hoofd onder de kap. In Santje's kamertje kunnen wij die dingen vinden, zij heeft daar juist een mand met strijkgoed naar boven gebracht, en ik heb gezien, dat er een stijve, geplooid muts bij was, bijna precies eender als de nonnen dragen onder haar kap.“

Onder schaterend gelach begaven de jongens zich nu naar het kamertje van de oude dienstbode, die juist de trap afkwam en hen, hoofdschuddend over hunne darterheid, voorbij liep.

Intusschen had Mimieke de woonkamer verlaten om zich naar de keuken te begeven, waar zij met Santje, die altoos heel vriendelijk voor haar was, een praatje wilde houden.

„Zoo, kind,“ sprak deze, toen zij haar in 't oog kreeg, „kom je weer troost zoeken bij je pleegmoeder? Dat is goed, hoor! Santje zal je niet plagen of uitlachen, dat weet je wel, hè? Maar wat scheelt er aan? Hebben de jongens het weer al te bont gemaakt? Die bengels kunnen nooit hun zusje met rust laten! 't Is schande! Wat is er gebeurd, Mimieke?“

Terwijl de spraakzame dienstbode zoo voortpraatte, en in-middels heen en weer dribbelde om haar werkzaamheden te verrichten, keek Mimieke haar slechts aan, zonder dat de uitdrukking van haar bleek gezichtje in 't minst veranderde. Stilletjes liet zij de oude vrouw uitpraten, en toen deze eindelijk ophield, sprak zij zacht: „Er is niets gebeurd, Santje, maar . . . maar . . .“

„Nu, wat maar! je bent toch voor Santje niet bang, wel?“

„Nee,“ sprak het kind, terwijl haar oog even schitterde,

„maar . . . ik wou zoo graag weten, waarom een non nooit lacht.“

„Maar, kind, waar praat je nu toch weer over!“ riep Santje uit in de grootste verbazing. „Wat hebt ge toch vreemde invallen! — Hoe komt je dat nu weer in 't hoofd!“

„Leopold zei, dat ik maar non moest worden, omdat een non nooit lacht,“ hernam het meisje eenvoudig.

„Och, wat! Leopold praat altoos onzin! Een non nooit

lachen! Neen, niet op straat, zooals andere menschen, dat spreekt vanzelf! — En hij zei, dat je ook non moest worden?“

„Ja, Santje; maar waarom lacht een non nooit op straat?“

„Wel, kind, een non is een heilige vrouw, weet je; iedereen moet dat kunnen zien.“

„Ik weet niet goed wat heilig beteekent.“

„Wat heilig beteekent? Wel heb ik van mijn leven! Een mensch komt nooit met je uitgepraat. Heilig is iemand, die altoos aan hemelsche dingen denkt; menschen, zooals ik en een ander, hebben daar geen tijd voor. Maar — de lieve God zal Santje toch ook wel genadig wezen.“

Deze laatste woorden sprak de oude dienstbode meer tot zichzelf dan tot het kind, maar Mimieke had ze toch verstaan. Nadenkend keek zij een poosje voor zich heen.

„Santje,“ hernam zij toen, „zou je graag bij God willen wezen?“

„Alweer zoo'n wonderlijke vraag!“ riep Santje uit, niet zonder een zweem van ongeduld, „wat mij betreft, ik kan nu juist niet zeggen, dat ik er naar verlang, maar ik ben ook geen heilige.“

„Kan een kind ook wel een heilige wezen, Santje?“

„Dan wou jij er zeker ook een gaan worden, hè?“ was nu de lachende wedervraag, „nu, ik geloof wezenlijk, dat je er wel aanleg toe hebt.“

Weer dacht Mimieke een poosje na.

„Santje,“ zoo begon zij toen opnieuw, „als een kind gestorven is, gaat het dan naar God?“

„Waarom vraag je dat nu, klein ding?“ riep Santje uit met een zweem van ongerustheid op het goedig, gerimpeld gelaat, „je bent toch niet ongesteld, dat je aan sterven gaat denken?“

„Worden kinderen dan altoos eerst ziek, als ze gaan sterven, Santje?“

„Altoos niet, maar toch meestal.“

„Ik zou heel graag willen weten, of het prettig is, om bij God te wezen,“ hernam Mimieke, nadat zij een poos, schijnbaar onverschillig, voor zich heen had zitten kijken.

„En waarom zou je dat graag willen weten?“ Deze vraag van Santje ging gepaard met een blik vol bezorgdheid op haar kleine beschermeling, die er wel naar uitzag, alsof zij niet lang op aarde zou vertoeven. Haar gezichtje was zoo smal en zoo bleek, haar oogopslag was zoo mat, zoo moe; en, ofschoon zij reeds acht jaren telde, geleek zij niet ouder dan zes, zoo klein en tener was haar gestalte.

„Waarom?“ vroeg zij een beetje verbaasd, „wel, anders zou ik liever niet willen sterven.“

„Maar kind, je moet ook niet sterven! Waar denk je toch aan! Je moet groot worden en trouwen, en dan komt Santje bij je dienen; of, neen, . . . dat zou niet gaan, want ik ben nu de zestig al gepasseerd, en het werken begint mij al wat moeielijk te vallen!“

Deze laatste verklaring werd gevolgd door een diepen zucht, en gedurende eenige oogenblikken heerschte er stilte in het groote, vierkante vertrek, dat meer op een kamer dan op een keuken geleek, zoo netjes en gezellig zag het er uit.

(Wordt vervolgd.)

V A R I A.

Let op uw teekens!

De volgende zin: „Toen kwam Lord Palmerston binnen; op zijn hoofd een witten hoed; aan zijne voeten groote, maar zeer glimmend gepoetste laarzen; op zijn gefronst voorhoofd een donkere wolk; in zijne hand zijn trouwen wandelstok; in zijn oog een dreigenden blik, die niets zei,“ wordt belachelijke onzin, wanneer de punctuatie onjuist en slordig wordt verricht.

„Toen kwam Lord Palmerston binnen op zijn hoofd, een witten hoed aan zijne voeten, groote, maar zeer glimmend gepoetste laarzen op zijn gefronst voorhoofd, een donkere wolk in zijne hand, zijn trouwe wandelstok in zijn oog; een dreigende blik, die niets zei.“

deze belofte hebben zij gedurende hun leven het getuigenis in zich gehad, dat zij Gode behaagden, en door Hem als rechtvaardigen werden aangezien; en in het geloof aan deze belofte zijn zij gestorven.

In Christus is deze belofte vervuld. Als het zaad der vrouw heeft Hij den satan overwonnen. Aan het kruis heeft Hij over dien verwoeden vijand getriomfeerd. Door zijnen dood als plaatsvervanger van hen, die sterven moesten, heeft Hij den dood zijn macht ontnomen. De zonde heeft in Hem haar rechtvaardige straf ontvangen. De bezolding der zonde is de dood, en Hij heeft dien ondergaan. Hij, die geen zonde gekend en geen zonde gedaan heeft, is, zegt de Apostel, tot zonde voor ons gemaakt, opdat wij, die gelooven, de gerechtigheid Gods in Hem zouden worden.

Christus, Gods geliefde Zoon, op deze aarde gekomen, is het licht der wereld, en Hij brengt allen, die in Hem gelooven, uit de duisternis der zonde in het eeuwig licht van God. »Ik ben het licht der wereld,» zeide de Heere Jezus, »die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.» Van hen, die Jezus volgen, zegt de Apostel, dat de Vader hen bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben aan de erfenis der heiligen *in het licht*; en noemt hen kinderen des lichts en des daags, die in deze duistere wereld hun licht moeten laten schijnen voor de menschen, opdat deze door hunnen goeden wandel God zouden verheerlijken.

Maar — zoo vragen wij terecht — hoe kan een schuldig zondaar, hoe kan een mensch, die in de duisternis verkeert, en in wien gansch geen licht is, gemeenschap hebben met God. Die licht is, en in Wien gansch geen duisternis zich bevindt? Het antwoord op deze gewichtige vraag geeft ons de Apostel Johannes, als hij zegt: »Indien wij in het licht wandelen, gelijk God in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander, d.i. met allen, die zich ook in het licht bevinden, en het bloed van Jezus Christus, zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonde.» Heerlijk evangelie! Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt een ieder, die in Hem gelooft, van *alle zonde* — zoowel van de bedrevene als van de inwonende zonde, zoodat hij, krachtens dat bloed, geheel rein staat voor God, en dientengevolge in zijne tegenwoordigheid verschijnen, en de stralen des goddelijken lichts verdragen kan. Als straks de Heere Jezus komt om al de Zijnen in het Huis zijns Vaders op te nemen, dan verdwijnen de laatste sporen der zonde uit ons sterfelijk lichaam, en onsterfelijk en onverderfelijk, zonder vlek of rimpel, gaan wij de woningen des lichts en des levens binnen, om ons eeuwiglijk te verheugen in God. Die licht is en in Wien gansch geen duisternis is.

Lieve vrienden! zijt gij reeds uit de macht der duisternis verlost, en overgezet in het koninkrijk van den Zoon van Gods liefde? O, als dit nog niet het geval mocht zijn, neemt dan toch uwe toevlucht, eer de eeuwige duisternis u omgeven zal, tot Hem, die het licht der wereld is, en die aan een ieder, die Hem volgt, het licht des levens schenkt.

H. C. V.

Waarom Verstooten?

Een verhaal uit het leven

2)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

Maar Mimieke was niet zoo spoedig uit het veld geslagen. Zij was wel enkele oogenblikken stil, maar het duurde toch niet lang, of zij keerde weer tot hetzelfde onderwerp terug.

„Als het prettig is bij God, dan wil ik wel sterven!” vervolgde zij op zachten toon.

„Och ja, arm schaap!” zei Santje, terwijl de bezorgdheid plaats maakte voor medelijden, „zoo heel prettig heb je het hier ook niet . . . 't Is mij onverklaarbaar,” zoo ging zij bij zichzelf voort, „hoe mevrouw zoo hard en ongevoelig kan wezen voor dat teere, zenuwachtige schepseltje! 't Is waar, het kind is niet mooi, en heel anders dan haar broertjes; een beetje zonderling zou ik zeggen, maar toch is ze lief. Ze zegt niet veel, doch ze is blij als ze iemand van dienst kan wezen. En dan een moeder! Mij dunkt, die moet haar kind liefhebben, al zou niemand er iets liefs aan kunnen vinden.”

Daar verscheen het hoofd van Leopold om een hoekje van de deur.

„Is Mimieke hier?” vroeg hij, rondziende.

„Ja, wat moet je van haar?” antwoordde Santje tamelijk norsch, „je moest haar liever met rust laten.”

„Mama heeft haar geroepen,” hernam de knaap, terwijl het hem blijkbaar moeite kostte een ernstig gezicht te zetten, „zij moet dadelijk in de huiskamer komen.”

„O, hé,” mompelde Santje, „er zit zeker weer wat voor haar op! 't Zou de eerste keer niet wezen, dat zij werd hard gevallen voor een ondeugende streek van de jongens, die er zich altoos netjes weten uit te praten. Die bengels liegen of het gedrukt staat, en mevrouw gelooft hen altoos meer dan Mimieke; dat arme kind!”

Intusschen was het meisje opgestaan en haar broertje gevolgd. Nauwelijks echter was zij in de huiskamer gekomen, of Frans sprong op haar toe, en, terwijl Leopold haar vasthield, zette hij haar onder schaterend gelach de stijve, gestreken muts van Santje op het hoofd en bond die stevig onder haar kin vast. Het hielp niet of zij al tegenspartelde, ook de zwarte kap was haar weldra opgezet, en daarna werd haar mama's mantel omgehangen.

„Ziezoo, nu het kerkboek! Netjes vasthouden, hoor!” zei Leopold, die het haar in de hand duwde.

„Wat beteekent dat nu, jongens?” Zoo klonk opeens een stem in de nabijheid, en meteen trad er een vrouwelijke gedaante het vertrek binnen. Het was iemand van middelbaren leeftijd, met een welgevormd, bijna schoon gelaat, waarop echter niets lieflijks te lezen stond: geen zachte ernst, maar koele strengheid; geen liefde, maar koude onverschilligheid; en toen de jongens haar onder luid gelach vertelden, dat zij hun zusje eens wilden plagen, door haar als non te kleeden, keek zij het kind, dat met een mengeling van hoop en vrees tot haar opzag, slechts aan met iets spotachtigs in de onvriendelijke, grijze oogen. Ook gaf zij met geen enkel woord haar ongenoegen te kennen over deze handeling, dan toen zij den mantel in 't oog kreeg.

„Wat is dat!” sprak zij op schellen toon, „denkt jelui, dat die mantel voor niets beters meer dienen kan, dan voor zulke grappen! Brengt hem terstond weer op zijn plaats, zeg ik je! En dan voort, naar buiten; kinderen zijn maar last in huis.”

Daarop duwde zij het drietal den gang in en plaatste zich voor een der vensters. Doch nauwelijks was zij daar gezeten, of Santje kwam naar binnen stormen. „Och Mevrouw,” riep zij uit, blijkbaar in groote opgewondenheid, „verbied u toch die ondeugende jongens eens! Daar hebben ze nu mijn muts, die ik pas zoo netjes gestreken had, van mijn kamertje gehaald en mijn mooie, zondagsche kap ook! Is 't geen schande! —

O, lieve hemel, zie toch eens aan, daar ligt wezenlijk mijn kerkboek op den grond! Dat hebben die bengels dan uit mijn kast durven halen! Mijn kerkboek, dat ik al vijf- en twintig jaar zoo keurig netjes heb gehouden! Een erfstuk van mijn moeder zaliger! Och, och, is 't geen schande!”

„Houd toch op met je gejammer, Santje! Denk je, dat ik die jongens overal kan nalopen! Sluit je dingen dan beter weg, zoodat zij er niet aan kunnen komen.”

„Ja, Mevrouw, dat kunt u wel zeggen,” hernam Santje, terwijl zij het boek voorzichtig opnam en zorgvuldig bekeek, „beter wegsluiten, als ze mij niet mijn sleutels ontfutseld en weggemaakt hadden!”

Een onverschillig schouderophalen was nu het antwoord, dat zij kreeg, en jammerend verliet de oude dienstbode het vertrek. Nu echter was zij vastbesloten zichzelf recht te verschaffen en den jongens een duchtige kastjding toe te dienen. Met dit doel begaf zij zich haastig naar buiten.

„Ja, rekkel, ik zie je wel,” mompelde zij, toen Leopold zich bij hare nadering achter de schuur verborg, „wacht maar, ik zal je wel krijgen! Die niet sterk is, moet slim wezen; Jan moet ze voor mij in 't priëltje zien te lokken; zij nu eenmaal daar, dan zullen ze mij niet licht ontsnappen.”

En zonder een enkelen blik meer te slaan in de richting van de schuur, liep zij haastig voort naar den moestuin.

„Jan,” sprak zij tot den tuinman, die daar druk aan 't werk was, „je wilt mij toch zeker wel eens helpen om Frans en Leopold tot reden te brengen?”

„Ja, Santje, dat is maar zoo, zoo. Ik krijg niet graag met mevrouw te doen, en mijnheer is er ook niet op gesteld, dat wij de jongens aanraken.”

„Wel, jij behoeft ze ook niet aan te raken, en niemand behoeft er erg in te hebben. Ga ze alleen maar vertellen, dat je een mooien kever hebt gezien in 't priëltje, dan zullen zij er wel heenloopen; en zijn ze er eenmaal, laat de zaak dan maar aan Santje over.”

„Nu, als 't anders niet is, dan wil ik je heel graag van dienst wezen; de jongens hebben aan mij ook nog wel wat verdiend; vanmorgen zijn ze hier den boel nog komen plat-trappen. Maar wees voorzichtig, Santje, je krijgt met mevrouw te doen.”

„O, laat dat maar aan mij over, ik ben niet bang voor mevrouw, dat weet je wel.”

Een paar minuten later bevonden Frans en Leopold zich met den tuinman in 't priëel, druk bezig met het zoeken naar den zeldzamen kever, die niet te vinden was. Daar kwam Santje, zoo zacht zij kon, aanloopen, en eer een der jongens haar in 't oog kreeg, had zij zich vlak voor den ingang geplaatst. „Zie zoo,” sprak zij triomfantelijk, „nu kun je Santje niet meer ontloopen! Jelui dacht zeker: „die oude kan ons toch niet krijgen,” maar dat is mis, hè? — Je zult dezen keer niet ongestraft vrijkomen, dat zeg ik je!”

„Maar mij zal je toch wel willen doorlaten, niet waar, Santje?” sprak nu de tuinman, terwijl hij met een veel-beteekenen glimlachje op haar toetrad.

„Ja, ja,” antwoordde zij met een goedkeurend knikje, „met jou heb ik niets af te rekenen; en bovendien, ik zou niet tegen je opgewassen zijn, al ben ik sterk genoeg om die twee jongeheertjes tegen te houden.” Zoo sprekende ging zij even op zij om Jan door te laten, en van dit oogenblik wilde Frans heel gezwind gebruik maken om te ontsnappen; maar meteen greep Santje hem bij den arm, en, Leopold goed in 't oog houdend, gaf zij hem met haar stevige, vereelde handen een pak slaag, dat hem nog lang heugde, al hield hij zich, alsof hij het nauwelijks voelde.

„Dat is één,” sprak Santje, hem loslatend, „en nu kun je het aan je mama gaan vertellen, en aan je papa er bij, maar als je weer zulke streken uithaalt, dan krijg je opnieuw met Santje te doen, reken er op!”

Intusschen had zij Leopold al beet gepakt, die nu ook zijn deel kreeg. Daarop stapte zij, zichtbaar voldaan, naar huis terug, en begaf zich regelrecht naar haar kamertje, om alles weer in orde te brengen, wat de jongens overhoop gebaald mochten hebben.

„Wel, als ik het niet dacht!” zoo riep zij, bij haar binnentreden, verrast uit, „dat is juist iets voor mijn kleine Mimieke!

Kijk eens aan, daar ligt de zwarte kap weer precies op haar plaats en de witte muts met al het andere strijkgoed, dat ik nog opbergen moest, netjes in de kast! Hoe weet je zoo precies waar het liggen moet, klein ding?”

Tot antwoord op deze vraag verscheen er slechts even een flauw glimlachje op Mimieke's gezicht, waarna zij vertrouwelijk Santje's grove hand vatte, om met haar naar beneden terug te keeren.

(Wordt vervolgd.)

* * * B E D E . * * *

Heer, onze God, Gij God der legerscharen,
Uw arm is niet verkort, nog altijd wordt uw kracht
In wat zich zwak erkent, Uw naam ter eer, volbracht,
En in den grootsten nood Uw hulp en trouw ervaren.

G' aanschouwt o Heer, het worstlen en het lijden
Van 't volk vol heldenmoed, welks vrijheid wordt belaagd,
Dat, door het Britsch geweld van huis en hof verjaagd,
Van Uw tusschenkomst zijn hulpe blijft verbeiden.

Hoe lang nog Heer, zult Gij den strijd gedoogen,
Die zooveel offers vraagt, zoo naamloos wee verspreidt?
Laat, kan het zijn weldra, toch uw gerechtigheid
Het wreed verdrukte volk weer, naar Uw woord, verhoogen.

Hoor ons gebed, o Hoorder der gebeden,
Spreek Gij Uw machtwoord, Heer: „Tot hiertoe, verder niet!”
Gij, Die met éénen wenk het gansch heelal gebiedt, —
En schenk Zuid-Afrika de vrijheid met den vrede!

A. J. v. W.

* * * Wetenswaardigheden. * * *

Papier.

Tengevolge van den enormen navraag naar dagbladen, van wege den oorlog in Zuid-Afrika, is in Engeland een „hongersnood” in papier uitgebroken. De meeste groote Londensche dagbladen gebruiken tegenwoordig van 25 tot 100 percent meer papier dan een jaar geleden. De *dagelijksche* oplaag b.v. van de „Daily Mail”, het vurigste Jingo-blad, is van zes honderd duizend tot ruim een *millioen* exemplaren gestegen. De groote fabrieken hebben derhalve verklaard niet in staat te zijn nieuwe orders aan te nemen. Om de vaste klanten te kunnen bedienen, werken ze dag en nacht, en extra stoombooten zijn gehuurd om al het voorradige ruwe materiaal uit de bosschen naar de fabrieken te brengen. Geen wonder derhalve, dat de prijs van het papier voortdurend stijgt.

Roestende schroeven.

Dat schroeven weldra vastroesten, is een groote last. Soms is het bijna onmogelijk ze weer los te draaien, en bij de groote krachtsinspanning breken ze dikwijls af en dan is de zaak nog erger; ze moeten dan uitgeboord worden. Toch is het noodig, dat schroeven worden losgedraaid, vooral bij machines, — van een dameshorloge af tot een locomotief toe. Een eenvoudige middel om het roesten te voorkomen zou dus groote waarde hebben. Als het niet zoo kostbaar was, zou men alle schroeven maken van goud of van zilver, want die metalen roesten niet; dit gaat evenwel niet. Een goedkoop middel is, dat men elke schroef vooraf dompelt in olie. Olie alleen is echter niet voldoende, vooral niet waar de schroef in hout gaat, daar het hout de olie opneemt in zijn poriën. Daarom maakt men een dunne pap van olie en grafietpoeder. Schroeven, hierin gedompeld, kunnen ten allen tijde losgedraaid worden. Ieder kan de proef gemakkelijk zelf nemen, want grafiet is potlood.

bevrijd is. Met God verzoend, zijn zij van vijanden kinderen Gods geworden.

Dientengevolge kan God door den Heiligen Geest in hen wonen.

»Niemand heeft ooit God aanschouwd,” zegt Johannes. »Indien wij elkander liefhebben, dan woont God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt. Hieruit erkennen wij, dat wij in Hem wonen, en Hij in ons, dat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.” Wonderbaar voorrecht! Onuitsprekelijke genade! De heilige God, wonende door den Heiligen Geest in ons, die van nature doode, vijandige zondaren zijn. Wel heeft de liefde Gods zich jegens ons, die gelooven, op heerlijke wijze geopenbaard! Wij zijn levend gemaakt; wij zijn met God verzoend; wij werden Gods kinderen, en God woont thans in ons; door den Heiligen Geest is Gods liefde in onze harten uitgestort.

Maar God heeft zijne liefde jegens ons nog heerlijker geopenbaard. Luistert slechts. »God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des oordeels, dat, gelijk hij is, ook wij zijn in deze wereld. In de liefde is geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.” (vs. 15—19.) Wonderbaar! Wie vindt er woorden U te danken; o Vader! Uwe liefde is groot!

Verder kon God in de openbaring zijner liefde niet gaan. Hij maakte hen, die in zijnen Zoon gelooven, aan dien Zoon gelijk. »Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat, gelijk Hij (Christus) is, ook wij zijn in deze wereld.” Let wel op: niet gelijk hij was, maar gelijk hij is. Niemand is gelijkvormig aan Christus zooals Hij hier beneden was. Christus toch had geene zonde in zich, terwijl wij moeten getuigen: ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont. Maar wij zijn gelijk Christus is, verheerlijkt aan Gods rechterhand. Met Hem gestorven en opgestaan, zijn wij ook met Hem verheerlijkt. Zooals Paulus in Rom. 8 zegt: »Die Hij geroepen heeft, die heeft hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt.” God ziet alle geloovigen in den verheerlijkten Christus voor zijn aangezicht. Verder kon Hij onmogelijk gaan. Dan zou Hij ons een hogere plaats hebben moeten geven dan Christus inneemt, en dat kan natuurlijk niet. Zoo heeft Gods liefde zich dus *volkomen* geopenbaard. Met eerbied gesproken: Gods liefde kan zich niet vollediger openbaren dan zij zich geopenbaard heeft. Daarom zegt de Apostel: »Hierin is de liefde bij ons *volmaakt* geworden;” en daarom spreekt hij van de *volmaakte* liefde Gods. Wij hebben door Christus het leven; wij zijn met God verzoend en hebben de vergeving onzer zonden; door den Heiligen Geest woont God in ons; en wij zijn, hoewel wij in deze wereld vertoeven, aan Christus gelijk. Ziedaar, Gods wezen volkomen geopenbaard.

Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des oordeels. Indien wij toch naar Gods gedachte gelijk zijn aan Christus, die verheerlijkt aan Gods rechterhand zit, en wij gelooven dit, omdat God het ons verzekert, dan is elke vrees voor God en voor zijnen rechterstoel uit onze ziel verbannen, want dan weten wij, dat wij voor den rechterstoel zullen staan aan den Rechter gelijk, en dat er dus van veroordeeling geen spraak wezen kan.

Welgelukkig allen, die Gods liefde kennen en genieten, die in Gods liefde rusten en met een gelukkig hart de toekomst kunnen tegengaan! Door de volmaakte liefde van God is de vrees uit hunne harten uitgedreven; en zij hebben God lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. H. C. V.

Waarom Verstootten?

Een verhaal uit het leven

3)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK II.

Mimieke's Ouders.

aar heeft me die brutale meid onze jongens een pak slaag durven geven!” Met dezen uitroep trad de heer van Heerden een paar uur later het woonvertrek binnen, waar zijne echtgenoot nog aan het venster zat.

„Nu, wat zou dat?” sprak deze, onverschillig naar buiten turend.

„Wat dat zou!” hernam de eerste, vuurrood van verontwaardiging, „wat dat zou! — Maar 't is waar ook,” ging hij voort op een toon van groote uinachtiging, „ik vergat, dat zoo iets voor de dochter van een gewoon ambachtsman geen beleediging zijn kan.”

„Een gewoon ambachtsman, die zijn dochter twintigduizend gulden meegeven kan,” was haar vinnig antwoord, „is heel wat meer waard in de maatschappij dan een kale baron zonder geld!”

„Menschen van lage afkomst, zooals jij, zijn niet in staat daarover te oordeelen,” hernam de aangesprokene schijnbaar kalm, maar inwendig woedend. „Jammer maar, dat er van die twintigduizend gulden bijna niets meer over is!”

„Is dat *mijn* schuld?”

„Wel, wie anders heeft ze in handen gehad?”

„In handen, ja! En ik had zoo dwaas nooit moeten wezen om er de rekeningen van te betalen, die mijn hooggeboren echtgenoot had gelieven te maken, om zich bij zijn kennissen als een voornaam heer te kunnen gedragen!”

„En de rekeningen voor fraaie kleeren en onnoodige uitgaven in de huishouding?”

„Fraaie kleeren! Alsof de echtgenoot en de kinderen van een edelman niet fraai gekleed zouden moeten gaan! Dat kan immers niet anders! En onnoodige uitgaven in de huishouding? Wees blij, dat ik mijn geld heb willen gebruiken om aan te vullen, wat ik anders te kort zou komen.”

„Dat aanvullen zal toch niet lang meer kunnen duren. Maar wat heb ik mij ook eigenlijk op te houden met zulke praatjes! Ik wou je alleen maar vertellen, dat je Santje terstond kunt wegzenden.”

„En dan?”

„Dan huren wij een andere meid, die beter weet, wat haar past.”

„Een andere meid! En denk je die ook voor dertig gulden in 't jaar te kunnen krijgen? Neen, hoor, ik zal wel wijzer wezen. Santje is met zoo weinig geld nog tevreden, omdat zij te oud is om naar een anderen dienst uit te zien, maar niemand anders wil zich tegenwoordig daarvoor meer verhuren.”

„En Santje verkies ik niet te houden, of zij moet aan Leopold en Frans vergiffenis vragen.”

„Zoo gek zal zij zeker niet wezen.”

„Dan moet zij vertrekken.”

Op dit oogenblik werd de deur geopend en kwam Leopold de kamer binnenloopen, op den voet gevolgd door Frans.

„Wat is dat nu weer!” riep mevrouw v. Heerden uit, zoodra zij eerstgenoemde in 't oog kreeg. „Hoe kom je zoo vuil en bemoest, Leopold?”

„Mimieke heeft hem in een plas gegooit, Mama,” haastte Frans zich in plaats van zijn broertje te antwoorden.

„Mimie? Dat ondeugende ding! Zeker was zij kwaad over de grap, die jellui met haar uitgehaald had. — Ga naar de keuken, Leopold, om je te wasschen, en zeg aan Santje, dat zij met een spons dat vuil van je broek en kiel moet afdoen.”

Na dit gezegd te hebben begaf de spreekster zich naar den gang, en een oogenblik later hoorde men daar een doordringend geschreeuw. Op het hooren hiervan begaf de heer van Heerden, zich haastig naar de deur, terwijl hij bij zichzelf mompelde: „Dat zwakke schepseltje moet het weer ontgelden; altoos komt haar woede op dat kind neer!”

Intusschen was hij de plek genaderd, waar Mimie ineenkroop onder de harde slagen, die haar moeder op haar deed neerkomen. „Och, Mamaatje,” zoo riep zij angstig smeekend uit, „sla mij alstublieft niet meer; ik kon het heusch niet helpen; Frans heeft mij tegen hem aangegoid!”

„Wat!” zoo klomk nu de stem van mevrouw v. Heerden, „wil je de schuld weer op een ander gooien! Ik zal je leeren leugens te vertellen!” En opnieuw werd de hand opgeheven tot slaan.

Maar nu trad papa tusschenbeiden.

„De rest zal ik haar wel geven,” sprak hij spottend, „je arm zou zoo moe worden.” Meteen ontrukte hij haar het bevende meisje, nam het bij de hand, liep er mee den tuin in, en plaatste zich met haar in 't priëltje. „Zeg eens, Mimie,” zoo begon hij, haar op de knie nemend, „heb je wezenlijk Leopold in een plas gegoid?”

„Neen, Papa,” sprak zij, hem vrijmoedig in de oogen ziende, „Frans gaf mij een duw, waardoor ik tegen Leopold aanviel. U kunt het aan Santje vragen; die heeft het gezien.”

„Neen, aan Santje wil ik niets vragen; ik ben boos op haar.” Een uitdrukking van verbazing verscheen op het ernstige gezichtje. „Boos op haar, Papa? en Santje is altoos zoo lief!”

„Santje lief? Zeker omdat zij de jongens zoo geslagen heeft.” „Maar de jongens hadden haar ook geplaagd. Zij hadden haar mooie Zondagsche kap en haar gestreken muts weggenomen, en haar kerkboek ook.”

„Och, kom, dat verziut zij maar.”

„Neen, Papa, ik weet het zeker, want de jongens hebben mij die kap en die muts opgezet, en het kerkboek moest ik in de hand houden.”

„Waarom?”

„Ik moest een nonnetje wezen,” zeide zij.

„Die bengels! Daar hebben zij mij niets van verteld. Maar, zeg eens, waarom vind je Santje zoo lief?”

„Omdat zij altoos zoo vriendelijk voor mij is, Papa, net als u, en omdat zij altoos naar mij luistert, als ik wat praten wil.”

„Zoo, zoo, je zoudt het dus naar vinden als ik Santje wegzond?”

Bij deze woorden nam het kleine gezichtje eerst een angstige, daarna smeekende uitdrukking aan, en „O, Paatjelief,” klomk het dringend, „wil u dat alstublieft niet doen?”

„Nu wees maar gerust, klein ding,” was het antwoord, dat van een liefkoozing vergezeld ging, „ik zal haar laten blijven, alleen omdat zij zoo lief is voor mijn kleine Mimie.”

Intusschen was mevrouw v. Heerden, die in elk geval op iemand haar booze bui wilde doen neerkomen, naar de keuken gelopen, waar Santje nog druk bezig was.

„Je bent je langsten tijd hier geweest, Santa Maria — dit was een sp-naam, dien zij Santje nu en dan gaf — „Mijnheer heeft gezegd, dat je vertrekken kunt.”

„O, heel goed, Mevrouw,” antwoordde Santje snibbig, „heel goed! Ik ben er volstrekt niet op gesteld nog langer hier te blijven; en mijn zuster zal blij wezen als ik mijn opgespaarde duitjes bij haar kom verteren.”

Dit antwoord had mevrouw v. Heerden niet verwacht, en zij zou opeens uitgesproken zijn geweest, had Santje niet zelf het onderhoud hervat door te vragen: „En wanneer wil mijnheer dat ik vertrekken zal?”

„Dat moet je mijnheer zelf maar eens gaan vragen!”

„Vragen? Neen, hoor; als ik wat te vragen heb, vraag ik aan mevrouw en niet aan mijnheer, en als mevrouw mij geen antwoord weet te geven, dan zal ik zelf wel zien wat ik doe.”

„En wat wil je dan nu doen?”

„Dadelijk een brief aan mijn zuster schrijven, dat ik den 1sten October, dus over veertien dagen, bij haar kom.”

„En als ik dan nog geen andere meid heb?”

„Dan moet mevrouw maar eens ondervinden, wat zij aan oude Santje mist.”

Na dit gezegd te hebben draaide Santje hare meesteres den rug toe, ten teken dat zij het gesprek voor geëindigd hield.

„Als 't mij spijt, dan is het alleen voor dat arme, kleine ding,” zoo mompelde zij, nadat mevrouw v. Heerden de keuken verlaten had; „wie zal nu het kind in bescherming nemen. Ik zal er Mimie nog niets van zeggen; een kwade tijdje komt altoos te vroeg, en voor haar is het een kwade tijdje, dat weet ik zeker.”

Dienzelfden avond schreef Santje inderdaad een brief aan haar zuster, en na eenige dagen kreeg zij bericht terug, dat zij met blijdschap verwacht zou worden. —

„Je kunt Santje voorloopig nog laten blijven,” zoo sprak de heer v. Heerden, toen hij dien dag zijn echtgenoot opnieuw te zien kreeg, „ik ben niet van plan meer geld uit te geven; en het zal wel voldoende wezen, als ik haar zeg, dat zij vertrekken moet, als zij ooit weer de jongens durft aanraken.”

„Als je haar nu weer wilt laten blijven,” was het bitse antwoord, „dan moet je haar dat zelf maar zeggen, want zij denkt over veertien dagen heen te gaan.”

„Waarom? Heb je haar den dienst al opgezegd?”

„Natuurlijk, ik ben immers altoos gehoorzaam aan de bevelen van mijn waarden echtgenoot!”

„Het ware te wenschen! Dan zou alles veel beter gaan!”

Met deze woorden liep hij driftig heen. „Wat nu te doen?”

mompelde hij, „ik kan toch niet aan Santje gaan vragen of zij toch maar blijven wil! En Mimieke teleurstellen? Neen, dat gaat ook niet. Hoe dankbaar keek het kind mij aan, toen ik haar beloofde, dat Santje blijven mocht! 't is een lastig geval! — Ik zal eerst maar eens een paar dagen afwachten, wat er gebeurt.”

Doch de eene dag na den anderen verliep, en wat hij hoopte, gebeurde niet. Nu ontstond er een heftige strijd in zijn binnenste tusschen zijn beleedigde trots, en de liefde tot zijn kind. Een van beide toch moest gebeuren; of hij moest aan Santje gaan vragen of zij blijven wilde, of hij moest zijn kleine meid een groot verdriet aandoen. Maar neen, er was immers nog een uitweg! Waarom zou hij vragen of zij blijven wilde? Hij kon haar zeggen, dat zij blijven mocht. Dit zou in elk geval niet beneden zijn waardigheid wezen.

„Nog één dag zal ik wachten,” zoo besloot hij, „en heeft zij dan niets gevraagd, dan zal ik haar zeggen, dat zij blijven mag.” En tot dit laatste moest hij komen. „Santje,” zoo sprak hij, toen hij haar den volgenden dag in den gang ontmoette, „ik had aan mevrouw gezegd, dat je vertrekken moest, maar je hebt ons nu tien jaar trouw gediend; dit in aanmerking genomen, wil ik op mijn besluit terugkomen, je kunt nog blijven.”

„Dank u wel, Mijnheer,” was het antwoord, „ik ga liever mijn geld verteren bij mijn zuster, dan hier te blijven uit gunst.”

„Dan moet je het zelf maar weten,” hernam de heer v. Heerden schijnbaar onverschillig, maar inwendig zeer teleurgesteld; „ik dacht nog al, dat je zooveel van Mimieke hield,” eindigde hij, hopenoed hierdoor zijn doel te bereiken. En zeker — geen betere snaar had hij kunnen treffen dan haar liefde tot Mimieke.

„En denkt Mijnheer dan soms, dat ik niet van Mimieke houd?” vroeg zij, de deur openrukkend, waarvan zij de kruik in de hand hield.

„Wel, mij dunkt,” hernam de heer van Heerden, „als je veel van haar hield, dan zou je om harentwil wel blijven.”

„O, om haar zou ik alles willen verdragen, zelfs de plagerijen van de jongens; maar Mijnheer moet niet denken, dat Santje voor dertig gulden in 't jaar zich alles wil laten welgevalen! Voor het kind wil ik blijven, als Mijnheer dat liever wil.” Dit zeggende keek zij hem vlak in 't gezicht, als trachtte zij hem te doorgronden.

„Liever wil!” sprak hij, het hoofd afwendend, met gemaakte verontwaardiging, „waarom zou ik dat, er zijn dienstboden genoeg te krijgen. Maar als het Mimieke plezier zou doen . . . dan.”

„Ja, ja, Mijnheer, 't is al goed,” zoo besloot Santje nu met een glimlach, daar zij niet meer twijfelde, of het was de liefde tot zijn kind, die bij hem den boventoon voerde, „ik zal van avond aan mijn zuster schrijven, dat ik voorloopig nog niet bij haar kom.”

(Wordt vervolgd.)

geschetst van geloovige vrouwen, in allerlei levensomstandigheden geplaatst, aan allerlei invloeden en verzoeken blootgesteld, op allerlei terrein werkzaam. Deze vaak korte, maar altijd belangwekkende en leerrijke levensbeelden doen ons zien, hoe het geloof in God en in zijne beloften de vrouw verheft, veredelt, met moed en kracht vervult, en in staat stelt een weldadigen en soms een machtigen invloed uit te oefenen, waarbij zelfs de man in zijne meerderheid in de schaduw gesteld wordt. Van slaafsche onderworpenheid is bij de geloovige vrouwen der Schrift geen spraak — zoo min in het Oude als in het Nieuwe Testament; maar evenmin van de moderne emancipatie, die droomt van volkomen gelijkheid tusschen man en vrouw, van gelijke rechten en gelijke plichten. »Meest op d' achtergrond van 't leven,» zooals ten Kate in zijn Schepping zong, wordt de vrouw in de Heilige Schrift ons voorgesteld — daár waar zij behoort te staan, en waar zij een onschatbaren invloed uitoefent. »Somtijds echter als de meerdere, sterker dan de trotsche man, wien ze in geestdrift, trouw en gaven, menigmaal beschamen kan!»

Deze levensbeelden doen ons weldadig aan, en leiden er ons als vanzelf toe te gevoelen en te beseffen, waarin de kracht der vrouw bestaat, tot welken heerlijken werkring zij door den Heere God bestemd is, en welk een gezegende en invloedrijke roeping haar is toevertrouwd. Van het toepassen der beginselen, welke God ons in deze levensbeelden voor oogen stelt, hangt het geluk van den huiselijken kring, van de maatschappij, ja van heel het volk af; terwijl de veronachtzaming en bestrijding dezer beginselen onvrede, onrust en ongeluk teweegbrengen. De treurige toestanden in onze hedendaagsche maatschappij geven ons daarvan de duidelijke bewijzen. Wij hopen zeer, dat al onze lezers met belangstelling en nut onze schetsen lezen zullen, en deze aldus zullen bijdragen tot een betere kennis en waardeering van Gods wonderde schepping en zegenrijke instellingen.

H. C. V.

GEDACHTEN.

Aan de dochteren des volks.

Gij dochter van het volk, kent gij uw plicht?
De eer van uw stand, weet gij die op te houden?
Acht niet uw taak, keur niet uw roeping licht,
Laat nooit uw hart voor waar geluk verkouden.
Gij zult òf dienaarste òf gade zijn
't Is beide groot! Houd beide hoog in waarde!
Wat ook in 't leven u begeerlijk schijn',
Bedenk: God mint de eenvoudigen op aarde.
Er is een woord, — de Wijsheid sprak het uit: —
„Wie groot wil zijn, zal aller dienaar wezen.”
Onthoud het wel, verkond 't uw zusteren luid,
't Zij in uw oog en uit uw doen te lezen!

S.

De bron van ware tevredenheid.

Die zich weet verzoend met God,
Is verzoend met héél zijn lot.

KITTY.

Waarom Verstooten?

Een verhaal uit het leven

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK III.

Onverwachte gebeurtenissen.

antje wilde blijven, en Santje mocht blijven, en toch ging Santje heen! Hoe dit kwam, willen wij thans gaan vertellen.

Het was ongeveer zes weken na het in het vorige hoofdstuk vermeldde, dat de heer van Heerden op zekeren dag een bezoek ging brengen bij een zijner kennissen in de naastbij gelegen stad. Vóór zijn vertrek had hij als gewoonlijk weer ongenoegen gehad met zijne echtgenoot, die hij ditmaal, vóór hij heenging, toevoegde: „Misschien is het wel de laatste maal, dat je mij ziet.” Zonder in 't minst hierover te ontstellen, antwoordde zij terstond: „Als dat waar was, dan had ik juist mijn zin!”

Dit scheen hem bijzonder pijnlijk aan te doen. Nog eenmaal keerde hij zich om, doch haar blik was niet verzacht, de koude, spotachtige glimlach niet van haar lippen verdwenen. Toen slaakte hij een zucht en ging langzaam heen. Maar neen, niet zonder een blik van liefde zou hij vertrekken. Zachtjes werd daar een kleine hand in de zijne gelegd en een bevend stemmetje vroeg: „Papaatje, u komt toch wel terug bij Mimieke?”

Het kind, dat zich onopgemerkt in het vertrek bevond, had zijn woorden gehoord. „Misschien is het de laatste maal dat je mij ziet,” had haar papa gezegd. Zou hij dan wellicht nimmer wederkeeren? Waar zou hij heengaan? Wat gaan doen? Doodelijk beangst was zij daarop uit haar hoekje te voorschijn gekomen en eer haar moeder het verhinderen kon, hem nagesnel. „Papaatje, u komt toch wel terug bij Mimieke?” zoo klonk haar angstige vraag, waarbij zij hem smeekend in de oogen keek. Doch hij antwoordde niet; slechts zag hij teeder en eenigszins droevig op haar neer.

„Mijnheer van Heerden,” zoo klonk daar opeens een forsche mannenstem in de nabijheid, „wilt u eens even meekomen? Er schijnt vannacht vreemd volk op de plaats te zijn geweest.”

„Vreemd volk? Hoe kom je op die gedachte, Arie?”
„Als u meekomen wilt, dan zal ik het u laten zien,” was het antwoord.

„Ja, ik kom.” Dit zeggende liet hij de kleine hand los, en, het kind nog eens vriendelijk toeknikkend, volgde hij den man, die hem geroepen had.

Dit was de laatste maal, dat Mimieke hem zag, want dien dag keerde hij niet terug, en den volgenden dag kwam er bericht uit de plaats, waarheen hij zich begeven had, dat hij zich daar in het gasthuis bevond, en gaarne zijn vrouw en kinderen nog eens wilde zien; maar eerst drie dagen daarna gaf mevrouw van Heerden gehoor aan dit verzoek, dat intusschen herhaald was, en toen zij kwam . . . kwam zij juist te laat. Dienzelfden morgen was hij overleden; en — sprak haar geweten misschien? — zij wenschte hem toen niet meer te zien; dus werd ook Mimieke hiertoe de gelegenheid niet gegeven. Eerst later vernam het arme kind, dat men haar papa uit het water had gemaald, en dat men niet recht wist, of hij het voornemen had gehad zich te verdrinken, of dat hij bij ongeluk er in was geraakt. Doch hoe dan zijn laatste woorden te verklaren? Of had hij misschien een voorgevoel gehad van hetgeen hem overkomen zou? Dit was en bleef een duistere zaak.

Intusschen had Mimieke dagen van vreeselijken angst doorgebracht. Toen zij echter van Santje vernomen had, dat zij met haar moeder en haar broertjes naar de plaats zou gaan, waar haar vader ziek lag, was haar hartje weer met hoop vervuld geworden. Dan zou zij hem toch wederzien, zijn stem weer hooren; en wellicht zou hij beter worden en terug-

keeren? Dit alles had zij uitgesproken tegen Santje alléén, en de goede oude, die haar zoo gaarne vroolijk zag, had haar in deze hoop niet weinig versterkt. Wat was er al niet in dat kleine hoofdje omgegaan, toen zij dat groote huis was binnengetreeden, waar zij overal bedden en bleeke gezichten zag! Hoe verlangend en hoopvol had zij uitgezien naar dat ééne gelaat! Hoezeer was haar geduld op de proef gesteld, want nergens, nergens was het te zien; en eindelijk daar had zij aan haar moeder de vraag hooren doen: „Wilt u hem nog zien, Mevrouw?” Waarop deze tot haar groote ontzetting „neen” had geantwoord.

„Waarom zou mama dat zeggen?” had zij toen heel zacht aan Leopold gevraagd, „wij zijn toch juist hier gekomen om papa te zien!”

„Wel, papa is dood,” had deze geantwoord, „heb je dat dien man niet hooren zeggen?”

Dood! Mimieke wist wel wat dat beteekende. Haar lief katje, waarmee zij zoo dikwijls had gespeeld, had zij ook op zekeren morgen dood gevonden; toen lag het dartele diertje stijf en roerloos, en Santje had het begraven in den tuin. Een poosje later was haar vogeltje gestorven, en daarmee was het denzelfden weg gegaan. En nu was papa dood; hij zou dus ook stijf en roerloos daar liggen; hij zou ook begraven worden, en nooit, nooit zou zij hem wederzien! Of . . . misschien bij God? „O,” dacht zij, „als ik wist dat ik hem daar zou kunnen terugvinden, dan zou ik ook wel graag willen sterven, zelfs al zou het daar zoo heel prettig niet zijn.”

Maar wie zou haar dit kunnen zeggen? Zoo was dan het kleine meisje geheel troosteloos; en bij dit groote verdriet kwam nu al heel spoedig nog een ander, namelijk dat Santje, de goede oude Santje haar ging verlaten. Hoe het kwam, dat de trouwe dienstbode thans toch heenging, valt licht te begrijpen; de betrekking van den heer van Heerden moest door een ander vervuld worden, en zijne echtgenootte moest nu trachten op de eene of andere wijze zelf in haar onderhoud te voorzien, zoodat zij er natuurlijk geen dienstbode meer op na kon houden. Veeleer stonden haar kommer en gebrek te wachten, waar zij, zonder eenig middel van bestaan, voor zichzelf en drie kinderen had te zorgen. Doch er kwam een ongedachte uitkomst. Er kwam namelijk een brief van Baron Lentz, waarin hij haar zijn deelneming betuigde, en beloofde, dat hij voor de geheele verdere opleiding van haar beide zontjes zou zorgdragen. Mevrouw van Heerden besloot nu zich naar Antwerpen te begeven, waar Leopold en Frans voorloopig op een kostschool geplaatst zouden worden; zoo doende zou zij gelegenheid hebben hen af en toe te zien; ook meende zij haar voornemen om kamers te gaan verhuren, dáár het best ten uitvoer te kunnen brengen. Zoo was er dan eenige weken later een heel ander leven begonnen voor Mimieke, dan zij tot hertoe gewoon was geweest. Schoolgaan behoefde niet meer naar de meening harer moeder; voor een meisje, en vooral voor zoo'n dom, sufferig kind, als waarvoor zij Mimieke hield, was al dat leeren overbodig en nutteloos; veel beter was het goed werken en koken te leeren, daar viel wat mee te verdienen. Dus was Mimieke nu alle dagen alleen met haar moeder en de vreemde inwoners, die haar al heel weinig aantrekkelijk vonden, en het geheel met haar moeder eens waren, dat zij een vervelend, saai kind was; altoos stil en in zichzelf gekeerd en nooit geneigd om een vroolijk gezicht te zetten. Geen papa was er nu meer om voor haar tusschenbeide te treden, geen Santje om haar te troosten, niemand, die een vriendelijk woord tot haar sprak, waaraan zij toch zoo heel veel behoefte gevoelde, maar — ook geen broertjes om haar te plagen. Van den morgen tot den avond werd zij nu aan het werk gezet: kamers aanvegen, vaten wasschen, boodschappen doen, de heeren bedienen, en wat niet al. En dit zou haar niet onaangenaam geweest zijn, want ons kleine meisje wilde gaarne huiselijke bezigheden verrichten; maar, dat zij haar moeder nooit iets naar den zin kon doen, dit maakte haar bedroefd en neerslachtig. „Waarom zou Mamaatje toch altijd zoo boos op mij wezen?” zoo vroeg zij zichzelf menigmaal af, maar eerst veel, veel later zou haar dit duidelijk worden.

(Wordt vervolgd.)

Enige woorden van Luther.

Goede logica.

Eens kwam de duivel tot mij en zeide: Maarten Luther, ge zijt een groot zondaar en daarom zult ge verloren gaan! — Ho wat, zeide ik, één ding tegelijk; ik ben een zondaar, dat is waar; maar wat ge verder zegt: daarom zult gij verloren gaan! dat is geen goede redeneering. Er staat geschreven: Jezus Christus is in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken, en daarom zal ik zalig worden. Dat is goede logica. En nu ga heen! — Zóó zond ik den duivel weg met zijn eigen zwaard.

Een welkome gast.

Eens bezocht ik te Wittenberg een student, die hoogst gevaarlijk krank lag. Ik richtte tot den lijder de ernstige vraag: „Hoe zult gij als zondaar voor den driemaal heiligen God kunnen bestaan?” — Het antwoord was: „Heer dokter! ik weet Hem niets anders mee te deelen, dan wat het versje zegt:

Een door berouw verscheurd gemoed,
Besprengd met Christus' dierbaar bloed,
Dat enkel door 't geloof den schat
Der liefde Gods in liefde omvat.”

„O,” riep ik uit, „als ge zóó toegerust zijt, ga dan gerust huiswaarts, mijn zoon! Ge zult bij den Heere een welkome gast zijn.”

Goede raadslieden.

Wanneer de kanseliers en raden der vorsten zijn, wat zij zijn moeten, dan zijn zij de engelen in een rijk, de apostelen van keizers, de grond- en hoeksteenen des vredes op aarde.

Gods Woord.

De Heilige Schrift is voor mij gelijk aan een groot bosch; er bevindt zich geen boom in, waaraan ik niet met de hand heb geklopt, en een paar appelen heb doen vallen.

Ware godsvrucht.

Dat is geen kunst, om bij vrome menschen vroom te zijn! Maar bij kwade menschen te blijven, zonder kwaad te worden, — dat is een meesterstuk!

Bede om bescherming.

Bewaar ons bij Uw Woord, o God!
Verstrooi des vijands gruwelrot,
Dat Jezus, Uw gezalfden Zoon,
Wil bonzen van Uw hemeltron!

Beschaam hunne ongerechtigheên!
Jaag hun gevloekten Raad uit één,
En doe hen vallen in het net,
Voor de arme Christnen uitgezet!

Ja Gij, o aller heeren Heer!
Bewijs Uw macht! verhoog Uw eer!
Bescherm Uw volk, dat U verbeidt,
En loven zal in eeuwigheid!

verheugen; en zij kon dus het hemelsbreed verschil gevoelen tusschen toen en nu. En toen straks het oordeel des Heeren, 't welk zij zich door hare zonde op den hals gehaald had, en waarvan zij de rechtvaardigheid moest erkennen, aan haar werd voltrokken; toen haar eerstgeborene de moordenaar werd van zijnen broeder, en zij op één dag van twee zonen werd gescheiden; toen zal hare ziel wel vaneen gescheurd zijn van pijn en rouw, en zullen hare klaagtonen over de sombere aarde hebben weerklonken. Arme vrouw! Arme moeder!

Maar luister! In de duisternis der zonde breekt het licht van Gods genade door. In den nacht der hopelooze smart schittert de ster der hoop. De Heere God spreekt van een Verlosser, die den verleider zal verslaan. Het zaad der vrouw zal den kop der slang vermorselen. Eva hoort het. Eva gelooft. Eva roept vol blijdschap uit, toen haar eerstgeborene ter wereld kwam: »Ik heb een man van den Heere gekregen!» En toen haar hoop in rook vervloog en Kain als een broedermoordenaar door God was gevloekt, hield zij vast aan Gods beloften, en zeide bij de geboorte van Seth: »God heeft mij een ander zaad gezet voor Abel, want Kain heeft hem doodgeslagen.» Zóó was Eva de eerste geloovige vrouw, van welke de Heilige Schrift melding maakt.

Treffend, niet waar? De eerste menschen, door wie de zonde in de wereld gekomen is, en die hun geheele geslacht in ellende en ondergang hebben gedompeld, zullen eeuwiglijk juichen als verlost zondaren voor den troon des Heeren. Hoe groot en rijk is Gods genade! Nog vóór het uitspreken van het oordeel over den mensch en de schepping, laat de Heere God de belofte hooren van vergeving en verlossing, van overwinning en herstel, en werkt door zijnen Geest in het hart der schuldigen vertrouwen op Hem en geloof aan zijne beloften, zoodat zij te midden van de gevolgen hunner zonde, welke zij hun leven lang moesten dragen, en waarin zij hunne gansche nakomelingschap hadden meegesleept, hunnen weg met blijdschap konden wandelen, geloovende dat wat zij door hunne zonde hadden bedorven, God in zijne genade heerlijk zou herstellen. Ook van hen staat geschreven: »Door het geloof hebben de ouden getuigenis bekomen.»

Eva, onzer aller moeder, Eva de oorzaak van ons aller ongeluk, is ons een treffend en merkwaardig voorbeeld van Gods machtige genade, zoowel als van de eenvoudigheid des geloofs, door hetwelk het licht opgaat in de duisternis. Gods genade is voor een ieder onzer even groot en even machtig; en het geloof is nog steeds de zekerheid van de dingen, die men hoopt, en de overtuiging van de dingen, die men niet ziet.

H. C. V.

V A R I A.

Wat liefde vermag.

Een zending moest eens een zeer verre reis doen; over een hoogen berg kwam hij, en naderde een boerenhofstede, en daar zag hij bij het kippenhok in de sneeuw een hen zitten met uitgebreide vleugels, waaronder de kleine kuikens beveiligd en verwarmd werden. Hij zag, dat de hen onbewegelijk bleef zitten, hoewel hij heel dicht bij haar kwam. Hij strekte zijn hand naar de moeder uit, en nu zag hij, dat zij door kou en honger gestorven was, hij tilde haar op, en ziet, daar kwamen de kleintjes allen levend te voorschijn! Dat vermoed moederliefde! —

Waarom Verstoeten?

Een verhaal uit het leven

5)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK IV.

Het mooie lied.

Vijf jaren zijn er verlopen; en thans willen wij in een der achterbuurten van Rotterdam een klein huisje binnentreden. Het voorste gedeelte er van dient tot kruidenierswinkel, en daarachter vindt men de huiskamer, een kleiner vertrek, waarin drie ledikantjes bijna de geheele ruimte innemen, en een keukentje. In dit keukentje bevindt zich een oude vrouw, die vlak voor het kleine fourneus staat en blijkbaar al haar aandacht schenkt aan een pan met soep, die een aangename geur verspreidt. Ook zien wij daar een kind van ongeveer dertien jaar, als dienstmeisje gekleed, druk bezig met het afwassen van de schotels en borden, kopjes en glazen, potten en pannen, die in lange rijen op de rechtbank staan geschaard. Vroolijk kijkt het meisje niet, maar ontevreden of stuursch evenmin; veeleer ziet zij er somber en neerslachtig uit. Toch doet zij haar werk vlug en met ijver, en al heel spoedig is er van den grooten stapel vaten niets meer te zien.

„Ben je klaar, Mieke?” vraagt de oude vrouw goedkeurend; „ga dan eens even naar binnen en zie of het kindje nog rustig slaapt, en vraag meteen of de juffrouw mij nog niet noodig heeft.”

„Ja, baker,” is het gereede antwoord, en in een oogwenk is Mieke de keuken uit.

„'t Is een goed kind,” mompelt de oude vrouw; „maar verbazend onwetend! Niet eens iets te weten van Abram, Izak of Jacob, van Jozef of Mozes, van koning David, en, wat het ergste is, niet eens iets van onzen lieven Heiland! Geen begrip te hebben van hemel of hel, en de stad Parijs te verwarren met het Paradijs! 't Is verregaand! Maar het arme schaap kan het natuurlijk niet helpen. Niet langer dan een jaar heeft ze schoolgegaan, en dit in aanmerking genomen, kan zij tamelijk goed lezen. En haar vader is al vijf jaar dood; natuurlijk heeft ze al dien tijd haar moeder moeten helpen het brood te verdienen; maar toch . . . ware die moeder een Christin geweest, zij zou haar dochtertje niet zóó hebben laten opgroeien. Misschien is ze roomsch, dit zou ik tusschenbeide haast denken, als ik het kind hoor praten, want roomsche menschen lezen den Bijbel niet. 't Is wel erg, een kind zóó als een heidinetje te laten opgroeien midden in een Christenland, dat zeg ik!”

„Het kindje slaapt nog, baker, maar de juffrouw vraagt of u eens even bij haar komen wilt,” zoo klonk nu de stem van Mieke in hare nabijheid.

„Goed, kind,” was het antwoord, „ik zal gaan.”

En na het meisje werk gegeven te hebben, verliet de oude vrouw de keuken en begaf zich naar het woonvertrek, waar in een bedstede de vrouw des huizes lag, met een kindje van omstreeks twee jaar naast zich, dat even gerust lag te slapen als de zuigeling in de wieg, die zich ook in de kamer bevond.

„Wel, juffrouw,” vroeg de baker, terwijl zij zich in postuur zette met de breede, mollige handen in de zij, „wat is er van uw verlangen?”

„Och, baker,” was het antwoord, „ik wou alleen maar, dat je eens wat met mij kwaamt praten; je weet altoos wat nieuws, en ik gevoel mij zoo neerslachtig vandaag.”

„Neerslachtig?” riep de baker met gemaakte verbazing uit; „neerslachtig! en dat nu je pas zoo'n lief dotje van een kind hebt gekregen! Kom, mensch, wees toch wijzer, je moest van dankbaarheid niet weten wat te doen.”

„Ja, ja, ge hebt goed praten,” hernam de aangesprokene met een flauw glimlachje, „en ik ben er ook heel blij mee;

maar ik dacht daareven: wat moet ik toch beginnen als de baker weg is. Met de zes anderen had ik toch de handen al zoo vol, en het hoofd liep mij om, als ik bovendien nog in den winkel helpen moest, maar nu nog een kleintje bovendien, dat den ganschen dag verzorging noodig heeft; ik zal het onmogelijk alles kunnen doen; ik zou er niet zoo tegen opzien misschien, als ik mij maar niet zoo zwak en afgemat gevoelde."

"Wat is dat nu?" zei de baker, toen zij uitgesproken had, "waterlanders? Ik heb je te lang alleen gelaten, dat zie ik wel; iemand, die zwak en zenuwachtig is, moest eigenlijk voortdurend gezelschap hebben; maar als ik geen lekker soepje klaar maak, wie zal het dan doen?"

Zoo sprekende schoof zij een stoel naast de bedstede, zette zich daarop neder, en haar patiënte met een mengeling van bezorgdheid en medelijden beschouwende, hernam zij: "Wil ik je eens wat zeggen, juffrouw v. Straten? je moest nu eens in 't geheel niet denken aan den dag van morgen; je weet wel, dat onze Heiland heeft gezegd, dat elke dag genoeg heeft aan zijn eigen kwaad. Denk nu alleen eens aan hetgeen tegenwoordig is; je hebt een kind zoo zoet en lief, als je er nog geen gehad hebt; dat is een groot voorrecht, nu je zoo zwak bent. Daar ligt de kleine Jansje te slapen, ja, is het al niet twee uren? Daardoor heb je zelf gelegenheid om ook wat te rusten, de andere vijf zijn de deur uit en goed bezorgd bij de tantes; ik noem het wezenlijk een geluk; en bovendien breng ik je zoo meteen een heerlijk bordje soep, waardoor je heelemaal zult opknappen. Me dunkt, juffrouw v. Straten, je hebt reden om dankbaar te wezen, dat zeg ik nog eens, vindt ge het ook niet?"

"Ja, baker, dat is wel zoo, maar . . . maar . . . ik ben toch zoo verdrietig."

Een uitbarsting van tranen vergezeld deze woorden, en een oogenblik was onze baker ten einde raad; doch eensklaps klaarde haar gezicht op: "Wel, kijk eens aan," riep zij uit, "daar is nu juist mijn kleindochtertje. Wel, Keetje, kind," zoo ging zij voort tot het tienjarig meisje, dat binnentrad, "je komt of je geroepen waart; je moest dat lieve versje van de Zondagsschool eens zingen voor de juffrouw; je weet wel . . . Ga niet alléén! . . ."

"O, ja, opoe," zei het kind, en zonder verdere aanmaning begon zij met een lief, zacht stemmetje en toch heel duidelijk te zingen:

Ga niet alléén door 't leven,
Die last is u te zwaar;
Laat Eén u sterkte geven,
Ga tot uw Middelaar.
Daar is zooveel te klagen,
Daar is zooveel geweest,
En zooveel leeds te dragen;
Ga niet alleen!

Ga niet alleen, uw Heiland
Wil komen in uw hart,
Ach, geef het Hem ter woning,
Hoe stilt Hij dan uw smart!
Wie kan er tranen drogen
Als Jezus? Immers geen!
Richt dan de moede oogen
Naar Jezus heen!

Welzalg die 't ervaren,
Dat Hij hun alles is;
Dan kennen ze in gevaren
Bezorgdheid noch gemis;
Hij draagt dan in Zijn armen
Door allen nood hen heen.
Wie steunt op Zijn erbarmen
Is nooit alléén.

En dan, als 't leed der aarde
Voor immer is gedaan;
Als in des hemels gaarde
Uw blijde voeten staan;
Dan ziet ge in 't zalig Eden
Slechts zaal'gen om u heen,
En prijst ge in eeuwigheden
Uw Heer alléén!

"Wel juffrouw v. Straten, is dat nu niet juist wat je noodig hebt?" riep de baker uit, toen het lied geëindigd was, terwijl zij haar kleindochtertje liefkozend over de wangen streek; "kind," zoo ging zij voort, zich weer tot Keetje keerend, "heb je dat lied niet op een stukje papier? Dan zou de juffrouw het nog eens kunnen overlezen."

"Ja, opoe," was het antwoord, "ik heb het juist in mijn zak." Dit zeggende haalde het meisje een verfrommeld stukje papier te voorschijn, dat zij openvouwde en haar grootmoeder toereikte.

Deze nam het aan, zette haar bril op, en begon het half luid voor te lezen. "Ja, juffrouw v. Straten," sprak zij even opziende, "wie kan er tranen drogen als Jezus? Immers geen! Heeft u dat ook wel eens ondervonden?"

"Och baker, wat zal ik zeggen," zei de aangesprokene, wier gelaat onder het zingen opgehelderd was, "wat zal ik zeggen, ik heb altoos zoo weinig tijd gehad om mij met den godsdienst bezig te houden."

"O, maar daarover spreek ik ook niet! Niet de godsdienst kan tranen drogen, maar de Heere Jezus."

"Baker, ik ben klaar met mijn werk, wat moet ik nu doen?" Deze vraag van Mieke, die reeds eenige minuten aarzelend in het vertrek had gestaan, brak het gesprek af, en na haar kleindochtertje een hartelijken zoen tot afscheid te hebben gegeven, begaf de oude vrouw zich weer naar de keuken.

"O, baker wat een mooi lied was dat," zei Mieke, toen zij zich weer alleen met haar bevond; "ik kwam juist binnen, toen Keetje het begon te zingen, en ik heb goed geluisterd; er kwam telkens iets in van niet alléén te wezen. Ik ben niet graag alléén."

"Neen kind, dat wil ik wel gelooven en daarom moet je ook maar doen, wat in dat lied staat. Geef Hem uw hart ter woning."

"Ik weet niet wie die „Hem“ is," zei Mieke aarzelend.

"Wie Hem is? Wel, de Heere Jezus, wie anders! En als Hij in je hart woont, dan zul je wel gelukkig wezen, je gansche leven door."

"Zal ik dan nooit meer verdrietig wezen?"

"Nu, dat zou ik niet durven zeggen, maar als dat zoo is, dan zal de Heere Jezus je tranen drogen, en je troosten; Hij zal maken, dat je toch blij kunt wezen, zelfs al ben je bedroefd; dat klinkt wonderlijk, niet waar? Maar toch is het zoo, ik heb het zelf ondervonden."

"Maar, baker," hernam Mieke na een poosje te zijn bezig geweest met haar werk, "ik weet in 't geheel niet, hoe ik dat doen moet."

"Hoe je dat doen moet? Die trekpot poetsen?"

"Neen . . . mijn hart aan den Heere Jezus geven."

"O, — wel, je vraagt of Hij in je hart wil komen wonen, dan zal Hij het zeker doen. Maar nu mondje dicht, anders gaat je werk verkeerd en het mijne ook. Vanavond als wij samen een hoofdstuk uit den Bijbel lezen, dan mag je mij alles vragen, wat je wilt, en dan zal ik probeeren je duidelijk te maken, wat je niet weet."

Dien avond was echter de baker reeds weg, andere menschen hadden hare diensten noodig; doch zij had Mimieke dringend uitgenoodigd om haar te komen bezoeken, zoodra zij, na eenige weken, weer thuis zou wezen; en het meisje had dit gaarne willen beloven. (Wordt vervolgd.)

VRAGENBUS.

L. G. V. te Amsterdam. — Tommy Atkins is de naam van een soldaat, die in een Engelsche klucht als de held van het spel ten toonele wordt gevoerd. In de Londensche cafés chantants wordt een liedje daarop gezongen, en in het refrein, waarbij de bezoekers dan invallen, luidt het: „o Tommy Atkins“ enz.

Zoo is van lieverlede die naam een spotnaam voor de Engelsche soldaten geworden, die als huurlingen nu juist niet in hooge aching staan.

In hoofdzaak is hiermede de naamooisprong van de „Tom-mies“ aangegeven.

Misschien vinden we nog gelegenheid om er wat meer bepaalds van te zeggen.

Geest haar ingegeven: »Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijnen zoon, met Izaak, niet erven.» (Zie Gen. 21 en Gal. 4 : 30.)

Maar bovenal staat Sara voor ons als een heldin des geloofs. De Apostel verklaart ons: »Door het geloof ontving ook Sara zelve kracht om den grond te leggen voor een geslacht, en dat boven den gezetten leeftijd, *dewijl zij Hem getrouw achtte, die het beloofd had.* Daarom zijn er ook van éenen, en dat van een verstorvene, in menigte geboren, gelijk de sterren des hemels, en gelijk het zand aan den oever der zee, dat ontelbaar is.»

Voorzeker Sara was geen heilige, gelijk de menschen in hunne dwalende fantasie zich heiligen voorstellen, menschen zonder gebrek en zwakheid. Neen! zij had hare groote fouten. Zij kon niet geduldig wachten, totdat het den Heere beliefdde zijne belofte te vervullen, en bracht daardoor nameloos wee over zich en haar huis. Hagar en Ismaël waren haar tot bitterheid des geestes, en menig pijnlijk oogenblik zal de vrede tuschen haar en haar man hebben verstoord, als zij in rechtmatigen toorn zich over de ondankbaarheid harer dienstmaagd en over de laatzindigheid van Ismaël beklagde. Ook kon zij zich niet weerhouden ongehoovig te lachen, toen de Heere Abraham aankondigde, dat zijne negentigjarige huisvrouw een zoon zou baren. Maar dit waren de menschelijke struikelingen van haar, die in den grond der zaak meer dan 25 jaren lang Gods belofte had geloofd, en de vervulling dier belofte van Hem had afgesmeekt.

We kunnen het ons gemakkelijk voorstellen, hoe dikwerf zij met Abraham over 's Heeren belofte en over het vurig begeeren hunner ziel zal hebben gesproken, en hoezeer zij elkander door hun onderling geloof zullen hebben gesterkt. Met al de liefde hunner ziel waren zij aan elkaar verbonden; en het treffend tooneel van Abraham's droefheid over Sara's dood en van zijne zorg voor een vrije begraafplaats, die voor altijd zijn eigendom bleef, getuigt van de hoogachting en teedere liefde, welke de vader der geloovigen voor zijne dierbare Sara had.

Niet waar? mijne lieve lezeressen! Sara is een schoon voorbeeld van vrouwelijke waardigheid, gepaard aan edelmoedige goedheid en nederige onderworpenheid. Een schoon voorbeeld van geloovig vertrouwen op 's Heeren belofte en van overgegevenheid aan Gods wil. Volgt haar daarin na. Luistert naar het merkwaardige woord van den Apostel Petrus, als hij het versiersel der vrouw roemt, 't welk niet bestaat in het uitwendige, het vlechten van het haar, en het omhangen van goud en het aantrekken van kleederen; maar in het onverderfelijke van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God: »Want alzo versierden zichzelve eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren aan hare eigene mannen onderdanig; gelijk Sara Abraham gehoorzaamde, hem noemende »heer,» wier kinderen gij geworden zijt, als gij goed doet en geenerlei verschrikking vreest.»

H. C. V.

Waarom Verstootten?

Een verhaal uit het leven

5)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

en paar dagen later vond Mieke een blaadje papier op den grond liggen in het woonvertrek, en zoodra zij de woorden „Ga niet alleen” ontcijferd had, begreep zij, dat dit het mooie lied zijn moest van Keetje. Zij durfde het echter niet verder te lezen, want als gewoonlijk had zij heel veel te doen, er moest gewerkt, gekookt en gewasschen worden, hetgeen alles voor hare rekening stond, want de juffrouw was nog nauwelijks in staat het kleintje te verzorgen. Zij besloot echter toestemming te vragen om het den volgende Zondag uit te schrijven; „dan,” zoo dacht zij, „heb ik het voor altijd in mijn bezit, en kan ik het overlezen zoo dikwijls ik tijd heb.”

Wel kon zij maar weinig schrijven, en zou het haar veel inspanning kosten, doch dit had zij er wel voor over, en licht zou het voor haarzelve leesbaar zijn, zij het ook niet voor een ander. Heel wat tijd zou het zeker ook vereischen, maar den volgende Zondag zou zij des middags vrijaf hebben, en daar zij toch volstrekt geen kennissen had in Rotterdam, zou het haar geen opoffering wezen thuis te blijven. Het ergste zou wezen een stil plekje te vinden, waar zij genoegzaam aandacht zou kunnen hebben voor dat moeilijke werkje, want zij vreesde, dat al de kinderen thuis zouden wezen dien dag; en een eigen kamertje had zij niet, zelfs niet om te slapen; hiertoe was haar een der kleine ledikanten in het vertrekje achter de huiskamer aangewezen, terwijl de twee overige voor de vier oudste kinderen waren bestemd.

Haar vrees bleek echter ongegrond, de kinderen mochten dien dag nog bij de tantes doorbrennen; en Mieke kreeg tot haar groote vreugde niet alleen toestemming om het lied over te schrijven, maar de juffrouw, die haar altoos gewillig dienstmeisje wel lijdten mocht, al eischte zij soms al te veel van haar geringe krachten, gaf haar bovendien een mooi velletje papier er voor en een potlood.

Dus toog ons meisje dien Zondagmiddag dapper aan 't werk. „Ga niet alléén door 't leven,” zoo las en herlas zij, nadat zij deze woorden geschreven had, en even uitrustte. O, zij gevoelde zich soms zoo alléén! Was er wel iemand op aarde, die haar liefhad? Ja toch, één, als zij nog leefde, maar die eene had zij in vijf jaren niet meer gezien, noch iets van haar gehoord. „En moeder?” zoo vroeg zij zichzelf af. „Neen,” klonk het in haar binnenste, „moeder heeft mij niet lief; anders zou zij mij, haar eenig dochttertje, niet zoo maar naar een vreemde stad gezonden hebben, om te gaan dienen bij menschen, die zij niet eens kende; en is er niet al een jaar verlopen, zonder dat zij naar mij omgezien heeft! Hoe kan ik gelooven, dat zij mij liefheeft?” Met een zucht zette zij zich thans weer aan 't werk. O, hoe vertroostend waren de regels, die nu volgden! Hoe gaarne wilde ook zij de moede oogen naar Jezus heenrichten! Doch hoe kon zij dit doen? Zij zag Hem immers niet! Zonder een antwoord te kunnen vinden op die vraag schreef zij voort, tot eindelijk na verloop van drie uren het geheele lied door haar was overgeschreven. Toen zette zij haar naam er onder: „Mimieke van Heerden.”

„Mimieke van Heerden?” zoo hooren wij onze lezers uitroepen. Was het dochttertje van den zoo trotschen heer van Heerden nu dienstmeisje geworden, en wel bij een gering kruideniertje! Ja, en wat haar moeder hiertoe bewogen had, viel moeilijk uit te maken, evenmin als het te verklaren scheen, waarom zij het kind zóóver weggezonden had, daar er toch in Antwerpen evengoed een dienst voor haar te vinden zou geweest zijn. Was het wellicht omdat zij liever geheel vrij wilde wezen in hare handelingen, welke niet altoos te prijzen waren? Schuwde zij de oprechtheid van het kind, dat haar

soms, zoo zij meende, zoo verwijtend kon aanzien, wanneer zij ten koste van anderen haar eigen voordeel zocht? Of was er nog een andere oorzaak, waarom zij het zwakke kind zoo onbarmhartig ver weg zond om haar eigen brood te verdienen, terwijl hare inkomsten toch ruim genoeg waren, om ook haar dochtertje te onderhouden? — Het vervolg van ons verhaal zal ons dit doen zien.

HOOFDSTUK V.

Juffrouw Lize en haar verdriet.

Een oude baker weet gewoonlijk heel veel te vertellen; en geen wonder! Zij is met allerlei menschen in aanraking geweest, heeft in verschillende gezinnen korter of langer tijd vertoefd en is meestal tegenwoordig geweest bij de gesprekken, die er gevoerd werden; want kwamen er bezoekers, dan was het hoofdzakelijk om het kindje te zien, dat pas zijn intrede in de wereld had gedaan; en waar het kindje was, daar was ook de baker. Zoo heeft zij dan op allerlei wijzen menschenkennis opgedaan en heeft een kijkje gekregen in verschillende huiselijke toestanden en omstandigheden. Is dit in het algemeen waar, in 't bijzonder was dit het geval met juffrouw Vogelaar, de baker die wij in ons vorig hoofdstuk hebben aangetroffen in de familie, waar Mieke diende. Ruim driehonderd kindertjes had zij reeds gebakerd, waartoe zij in meer dan honderd gezinnen had vertoefd. En daar zij een vriendelijke, goedhartige vrouw was, die de kunst verstond iemands vertrouwen te winnen, zoo was haar menigmaal iets meegedeeld, dat nu juist niet alle menschen weten mochten. Ook was juffrouw Vogelaar iemand, die overal raad op wist, waarom menigeen in moeilijke omstandigheden zich tot haar wendde om hulp; en altoos was zij gaarne bereid die te verleen, wanneer het in haar vermogen was. Maar bij al wat van haar gezegd kan worden was dit het beste, dat zij een oprechte, trouwe christin was, die gaarne de gelegenheid waarnam, om over haar Heer en Heiland te spreken niet alleen, maar van Hem te getuigen door liefde te bewijzen aan allen, met wie zij in aanraking kwam, en bovenal aan de kinderen Gods. Welnu, in de familie, waar zij thans hare diensten verleende, had zij er van deze laatsten tot haar groote vreugde een aangetroffen. Het was een kinderjuffrouw van omstreeks vijf-en-dertig jaar met deftig uiterlijk en zeer beschaafde manieren. Zij was dan ook van zeer goede afkomst, zoo wisten de dienstboden te vertellen, ja, zij meenden zelfs te weten, dat zij de dochter was van een edelman, die zeer rijk geweest was, maar zijn gansche fortuin verloren had, waarom zij genoodzaakt was geworden een betrekking te zoeken. Hieraan schreven zij het dan ook toe, dat er nooit een glimlachje op haar gelaat verscheen, en dat haar oog, hoewel zacht en vriendelijk, altoos zoo droevig stond. Doch al keek zij nimmer vroolijk, en al lag er een waas van treurigheid over haar gansche wezen verspreid, toch bezat zij een hart vol liefde; en met al de teederheid eener moeder zorgde zij voor de kleintjes aan haar toevertrouwd. Dit had de baker al spoedig bemerkt, en zij gevoelde zich hierdoor aangetrokken tot juffrouw Lize. Ook trachtte zij zooveel mogelijk met haar in aanraking te komen, om gelegenheid te vinden haar te wijzen op het eene noodige, dat zelfs de beste en braafste niet missen kan. Onze jeugdige lezers weten wel wat dat is, niet waar? Hoe verrast was echter juffrouw Vogelaar, toen zij vernam, dat juffrouw Lize reeds eenige jaren het geluk had mogen smaken den Heere Jezus te kennen als haar Heer en Heiland, die haar, verloren zondares, had opgezocht en vrede geschonken door het geloof in Hem. De oude baker en de kinderjuffrouw waren dus kinderen van éenen Vader en daarom zusters; kon het anders dan dat zij zich innig aan elkaar verbonden gevoelden? Er ontstond dan ook tusschen die twee menig vertrouwelijk gesprek, vooral nadat de baker een kamer voor zich en het kleintje alleen had gekregen. Daar kwam juffrouw Lize haar des avonds, wanneer de kinderen slapen, opzoeken, en spraken zij te zamen over de wonderbare leidingen, die de Heer vaak met hen gehouden had.

„U schijnt veel van die kleintjes te houden,” zoo sprak op zekeren avond de baker, toen juffrouw Lize zich als gewoonlijk over het jongste kindje heenboog om het een kusje te geven.

„Ja,” was het antwoord, „en toch maakt het zien van zoo'n wichtje mij meestal treurig.”

„Hoe nu!” riep de baker verbaasd uit, „treurig? Op mij heeft dat juist een tegenovergestelde uitwerking; als ik soms neerslachtig ben of moedeloos, dan kan een enkel glimlachje van zoo'n lief hulpbehoevend schepseltje mij weer geheel op streek brengen.”

„Ja, dat zou bij mij misschien ook het geval wezen, wanneer ik niet altoos denken moest aan één van die kleinen, die door mijn schuld zoo jong reeds onder vreemden moest verkeer, en wie weet hoe slecht behandeld is geworden of nog word.”

„Door uw schuld? Gij maakt mij nieuwsgierig, juffrouw Lize.”

„Wel, ik heb u al meermalen iets uit mijn levensgeschiedenis meegedeeld, ik wil u dat ook vertellen, als gij lust hebt naar mij te luisteren; misschien kunt ge mij nog goeden raad geven.” En juffrouw Lize begon.

(Wordt vervolgd.)

V A R I A.

Menschenwerk en Godswerk.

Eens kwam een man, die veel aan sterken drank offerde, tot Spurgeon, en zeide tot hem, dat hij door hem (Spurgeon) bekeerd geworden was. „Dat geloof ik graag,” hernam de groote prediker, „want als het Gods werk geweest was, zoudt ge een heel ander leven leiden.”

Wachten wij ons voor zelfmisleiding en bedrog. Menschen mogen en kunnen in Gods hand het middel zijn, waardoor we tot Christus gebracht worden, de vernieuwing des harten, en daarmede de verandering des levens, zijn het werk des Heiligen Geestes. Dat kunnen menschen elkander niet geven. De voortreffelijksten hebben het evenzeer om niet, uit genade ontvangen, als de eenvoudigsten. Dit zij ons zoowel tot troost als tot waarschuwing.

Joh. 3 : 16.

De bekende Engelsche predikant Richard Baxter zeide eens: „Ik dank God voor dat woord: „een iegelijk” uit Joh. 3 : 16. Had de Heer in Zijne barmhartigheid gezegd, dat Hij zich over Richard Baxter zou ontfermen, dan zou mijn verdorven, arglistig hart op de gedachte kunnen komen, dat Hij een anderen Richard Baxter bedoeld had; maar nu God zegt: een iegelijk, nu is alle reden tot twijfel ten eenenmale weggenomen. Want ik weet, onder een iegelijk is de slechtste van alle Richard Baxters begrepen, en derhalve ook ik.” Mijn lezer, zet voor Baxter's naam den uwen in de plaats, en lees bovenstaande nog eens met dank aan God.

De hoogste liefde.

De schafttijd was daar, en de metselaars en timmerlieden, die bezig waren aan den bouw eener groote kerk, aten hun middagbrood. Toen dit gegeten was, legden de meesten zich neder om te slapen, doch één haalde uit zijn zak een klein Nieuw-Testament om daarin te lezen. Spottend vroeg een kameraad of wat hij daar had een liefdesgeschiedenis was. „Ja,” was het wederwoord: „het is de geschiedenis der hoogste liefde.”

Overdenking.

Een boer, die juist de krant gelezen heeft, ziet, vol van gedachten, peinzend voor zich uit en zegt: Het is toch merkwaardig, dat er juist altijd zooveel gebeurt, dat de kranten precies vol komen.

Getroefd.

Hendrik IV, koning van Frankrijk en Navarre, zeide tegen een leelijke vrouw: „Mevrouw, hoelang is het reeds geleden, sedert gij van het slot *Schoonheid* zijt vertrokken?” — „Sire,” antwoordde de dame, „juist zoolang als gij het slot *Beleefdheid* hebt verlaten.”

„Ik zal ook voor uwe kemelen putten, totdat zij vol-eindigd hebben te drinken.” En zij haastte zich, en goot hare kruik uit in den drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij putte voor al zijne kemelen.

Stellen wij ons dit liefelijk tooneel voor oogen! Tien kameelen op een rij, voor den drinkbak geknield, met hunne lange halzen en geduldige, weemoedige oogen naar de lfenis uitzierende, terwijl het bevallige, zedige meisje vriendelijk en gul het water uit hare kruik uitstort, die vlug weder vult en ledigt, en blijkbaar den arbeid niet telt. En daar tegenover den verrasten, ouden, getrouwen Eliëzer, die dit alles aanziet, en vol dank aan God daarin de verhooring zijner gebeden aanschouwt! Het is een schildering, waarbij wij opgetogen verwijlen.

Deze eerste kennismaking met Rebekka neemt ons geheel voor haar in. Dat zal een deugdlijke huisvrouw worden, zoo denken wij bij onszelfen. Schoonheid en talenten zijn voorzeker niet te versmaden, maar om een man gelukkig te maken en een gezin goed te besturen, zijn goedheid en hulpvaardigheid, overgegevenheid en zelfverloochening hoofdvereischten. En deze deugden bezat Rebekka. Die levendige, vroolijke gulheid, die niet voldaan was met den dorstigen, ouden man van drinken te voorzien, maar ongevraagd, uit eigen beweging en vol ijver, de zorg voor de tien kemelen op zich nam, stelt dit klaarlijk aan het licht.

Maar toch — voor een gelukkig huwelijk was dit niet genoeg. Behalve deze deugden moet er liefde zijn. En Rebekka had een hart rijk aan liefde. De treffende geschiedenis, welke Eliëzer verhaalde, de merkwaardige verhooring zijner gebeden, de wondere leiding des Heeren vervulde hare ziel met bewondering en aanbidding. Zij wenschte deelgenoot te worden van 's Heeren beloften, welke zij door het geloof omhelsde. En de schildering van Abrahams zoon met al den gloed der aanbankelijkheid en hoogachting door den ouden dienstknecht gegeven, deed in haar hart een liefde voor Izaäk ontgloeien, die haar in staat stelde om reeds den volgenden dag haar vader en moeder, haar huis en haar land te verlaten en Eliëzer te volgen naar het ver verwijderde, vreemde land. „Ik zal trekken,” antwoordde zij, toen men haar den wensch van Eliëzer, om reeds zoo spoedig terug te keeren, mededeelde. De liefde tot haren bruidegom dreef haar, en verwekte in hare ziel een sterk verlangen om hem zoo spoedig mogelijk te zien en met hem vereenigd te worden.

En hare verwachting werd niet beschaamd. Hare liefde voor Izaäk, gedurende de reis nog toegenomen door al de mededeelingen van Eliëzer omtrent zijn persoon en karakter, werd niet teleurgesteld. Izaäk zag met groot verlangen uit naar den terugkeer der karavaan. Na volbrachten arbeid ging hij des avonds naar het veld om te bidden, zeker ook voor het welslagen van Eliëzer's reis. En ziet, op zekeren avond, daar komen de kemelen aan. Wat zal zijn hart van verlangen hebben geklopt! Zou Eliëzer geslaagd zijn? Zou hij een bruid hebben meegebracht? En ja, waarlijk, daar valt een jonge vrouw van haar kameel af, en bedekt zich in vrouwelijke schuchterheid met den sluier. En naderbij gekomen, verneemt hij van den ouden dienstknecht, hoe de Heere God zijnen weg voorspoedig gemaakt had, en hem de vrouw had doen vinden, die door God voor hem bestemd was, en met wie hij verder zijn leven in geluk en vrede zou kunnen doorbrengen. „En Izaäk bracht

haar — zoo lezen wij — in de tent van zijne moeder Sara; en hij nam Rebekka, en zij werd hem tot vrouw, en hij had haar lief.”

„Ik zal trekken,” had Rebekka gezegd, aangetrokken door de beminnelijkheid van Izaäk, en Izaäk werd door haar bezit getroost over den dood zijner moeder. Ware liefde verbond hunne harten. Naar geen andere vrouw heeft Izaäk ooit omgezien. In zijne Rebekka vond hij alles, wat hij begeerde. De Heere God had hen tot elkander gebracht, in één geloof vereenigd en door ééne liefde saamgestrengeld. Daarom wordt ook nog tot in onze dagen de vurige wensch bij een huwelijk uitgesproken: Mochten zij elkaar liefhebben als Izaäk en Rebekka!

H. C. V.

Waarom Verstootten?

Een verhaal uit het leven

7)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

„Het is nu veertien jaar geleden,” aldus begon juffrouw Lize hare vertelling, „dat mijn eenige zuster ons huis verliet, om in 't huwelijk te treden met een gewezen huisknecht van mijn vader. Dit huwelijk was mijn vader zóó zeer tegen den zin, dat hij haar verbood ooit weer een voet in zijn huis te zetten. Ik stemde hiermede volkomen in, en daarom deed ik niets om mijn vader gunstiger voor haar te stemmen; integendeel, ik deed mijn best om zoo mogelijk de verwijdering nog grooter te maken, want mijn trots was zóó zeer gekrenkt door dit huwelijk, dat ik voor alles ter wereld geen omgang meer had willen hebben met mijn zuster, veel minder met den man, die mijn zwager geworden was. Ach, had ik toen den Heere Jezus gekend, hoe geheel anders zou ik gehandeld hebben! Denk eens aan, hoe hardvochtig ik was. Ongeveer een jaar later werd mijn arme zuster weduwe, en drie dagen na de begrafenis van haar man kreeg zij een dochttertje; toen schreef zij mij een brief, waarin zij mij smeekte mijn vader, op wien ik altoos grooten invloed had uitgeoefend, te bewegen haar weder thuis te laten komen, natuurlijk met haar kindje. En indien mij dit niet gelukken mocht, of ik haar dan op een andere wijze mijn hulp wilde verleen, daar zij niet wist hoe zij in haar onderhoud en in dat van haar dochttertje zou moeten voorzien. En wat denkt gij, dat ik deed? Ik schreef haar terug, dat zij nu maar de gevolgen moest dragen van haar dwaasheid, en dat ik mij schamen zou de weduwe en het kind van dien man als familie van mij te erkennen, of in eenig opzicht omgang met hen te hebben. Ik kan mij nu haast niet begrijpen, dat ik zóó ongevoelig heb kunnen wezen!

Vijf jaar zijn er toen verlopen, zonder dat ik iets van mijn zuster vernomen heb; daarna echter kreeg ik een brief uit Amerika. Ik draag dien nu nog altoos bij mij; het is de laatste brief, dien ik van mijn zuster ontvangen heb. Drie jaar later is zij overleden zonder dat ik haar heb weergezien.”

Juffrouw Lize zweeg even, om hare ontroering meester te worden; daarna haalde zij een geel geworden stuk papier te voorschijn, vouwde het open en las: „Lieve Lize, nog eenmaal waag ik het mij tot u te wenden met een verzoek. Het geldt mijn kind, en ik weet niemand anders, die mij zou kunnen of willen helpen. Zooals gij weet bevond ik mij vijf jaar geleden in omstandigheden, die mij noodzaakten u om hulp te smeecken, en daar mij die, helaas! geweigerd werd, bleef mij geen andere keus dan mijn lief kindje in vreemde handen

over te geven. Door mevrouw H., u ook niet onbekend, werd mij namelijk het voorstel gedaan, haar als gouvernante voor hare drie kinderen te vergezellen naar Buenos-Ayres, op voorwaarde echter, dat ik mijn kleintje zou achterlaten, daar ik anders niet onverdeeld mijn aandacht zou kunnen schenken aan mijne leerlingen. Zij wilde evenwel jaarlijks vijfhonderd gulden voor de opvoeding van mijn dochtertje betalen, zoolang ik bij haar in betrekking zou blijven. Slechts één week had ik tijd om tot een besluit te komen, want dan moest zij vertrekken. Er bleef mij geen andere keus over; ik besloot te gaan, terwijl ik hoopte genoeg te kunnen oversparen om later mijn dochtertje te doen overkomen en het dan zelf verder groot te brengen. Doch aan wie zou ik het toevertrouwen? Daar werd mijn aandacht bepaald bij onze vroegere naaister, de dochter van onzen timmerman v. d. Spitze. Zooals gij weet, is zij getrouwd met een zeker heer v. Heerden, die het opzicht had over het landgoed van een baron. Heel lief had ik haar nooit gevonden, maar ik hoopte, dat zij om mijnentwil goed zou wezen voor mijn kindje, en dit vooral trok mij aan, dat mijn dochtertje wonen zou in een flink, ruim huis, en gelegenheid zou hebben om dagelijks in een grooten, mooien tuin te spelen. Het was een zwak kindje, en ik hoopte, dat de frische buitenlucht een goeden invloed zou uitoefenen op haar teer gestel. Ik begaf mij dus naar den timmerman v. d. Spitze, vroeg hem het adres van zijn dochter, en bracht haar een bezoek. Haar echtgenoot was op dat tijdstip zwaar ziek, en zij had den dag te voren een dochtertje van drie weken door den dood verloren. Dit laatste scheen een sterke drijfveer voor haar te zijn om mijn voorstel aan te nemen, maar zeer vreemd vond ik de voorwaarden, die zij stelde: Ten eerste moest ik beloven, dat ik haar man nimmer, hetzij mondeling of schriftelijk, een enkel woord zou doen vernemen van onze overeenkomst; ten tweede verlangde zij, dat het geld niet aan haar adres, maar aan dat van haar vader in Antwerpen zou gezonden worden. En ten derde wilde zij het kindje Mimieke noemen naar haar overleden dochtertje. Dit laatste vond ik eenigszins begrijpelijk, maar het andere maakte mij onrustig, en ik wilde er eerst met mevrouw H. over spreken. Deze vond er echter geen bezwaar in, misschien wel omdat zij er, zooals mij later gebleken is, het hoofd op gezet had mij mede te nemen. Om kort te gaan, ik stemde toe, en mevrouw H. heeft trouw elk jaar de vijfhonderd gulden naar Antwerpen opgezonden. Nu echter is zij overleden, en ik zal zelf voor de jaarlijksche vergoeding moeten zorg dragen, of mijn dochtertje bij mij nemen. Natuurlijk deed ik niets liever dan dit, doch hoe zou ik voor haar kunnen zorgen? Was ik in staat een kleinen handel te beginnen, dan zou het misschien wel gaan, doch daartoe is geld noodig, en dat juist ontbreekt mij thans. Door heel zuinig te wezen had ik duizend gulden kunnen oversparen, maar een maand geleden kwam ik tot de treurige ontdekking, dat ik mijn geld in verkeerde handen te bewaren had gegeven, zoodat mij nu niets meer rest dan het laatste kwartaal van mijn salaris. Daarom, lieve Lize, nog eenmaal smee ik u, heb medelijden, en stel mij in staat mijn kind te verzorgen; ik weet, dat gij het kunt . . .”

„En hebt gij aan haar verzoek voldaan?”

„Neen, helaas! neen, ik had trouwplannen in 't hoofd en wilde mijn geld daarom zooveel mogelijk bij elkaar houden, te meer daar mijn vader groote verliezen had geleden, en ik vreesde, dat hij mij niet veel zou kunnen nalaten. Maar in elk geval had ik het kind bij mij kunnen nemen, waartoe ik van mijn vader zeker wel toestemming had kunnen krijgen, want nu en dan had ik opgemerkt, dat hij verlangde zijn kleindochtertje te zien. Doch als ik mij voorstelde, dat het kind van onzen gewezen huisknecht mij tante zou noemen, dan wierp ik het denkbeeld, dat zij dagelijks in mijne omgeving zou verkeeren, met afkeer van mij. En wat is nu het eind van dit alles geweest? Dat ik alles heb verloren, waarop ik meende mij te kunnen verheffen, terwijl ik nu onder vreemden mijn brood moet verdienen. Inderdaad, wel zwaar ben ik gestraft voor mijn hoogmoed!”

„Uw vader stierf, niet waar?”

„Ja, nadat hij zijn gansche vermogen verloren en tevergeefs beproefd had zich te redden met hetgeen ik nog bezat. Toen

moest ik het aanzien, dat al ons huisraad werd verkocht; en beroofd van alles, bleef mij niets over dan in den vreemde te gaan, zooals mijn zuster dit door mijn hardvochtigheid had moeten doen. Maar Die mij sloeg, deed het uit ontferming, om mij voor eeuwige smart te bewaren en onverdiende zaligheid te schenken. In mijn schaamte en verdriet leerde ik mijn toevlucht nemen tot den Heiland, die vol ontferming op mij nederzag, en mij genadiglijk bij de hand vatte, om mij te leiden naar het Vaderhuis daarboven.”

„En waar bevindt zich nu het dochtertje van uw zuster?”

„Ach, dat weet ik juist niet; ik had mij voorgesteld door groote zuinigheid zooveel mogelijk te besparen, om eindelijk in staat gesteld te worden het arme kind, dat door mijn schuld zoo lang reeds onder vreemden verkeerde, tot mij te nemen, en er voor te zorgen naar vermogen. O, hoe gaarne had ik het weesje iets willen vergoeden van het leed haar moeder en wellicht ook haar aangedaan, hoe gaarne had ik haar in mijn armen willen sluiten en omringen met liefde, en bovenal, hoezeer verlangde ik haar te spreken van den liefdevollen Heiland, die ook haar zoo gelukkig wilde maken als ik geworden was. Maar tot heden toe heb ik dat genoegen niet mogen smaken. Tevergeefs heb ik in Antwerpen onderzoek gedaan naar den timmerman v. d. Spitze. Men zeide, dat hij de stad had verlaten, en van zijn dochter wist men te vertellen, dat zij weduwe was geworden, maar niemand wist mij haar juiste adres op te geven. Ook kon ik mij niet lang ophouden om onderzoek te doen, daar ik gewacht werd in mijn tegenwoordige betrekking. O, baker! wat heeft mijn arme zuster veel moeten missen, dat zij haar lieve kindje niet zelf heeft mogen opvoeden; nooit zal ik het mijzelve kunnen vergeven, dat ik haar dit verdriet heb aangedaan!”

Dit zeggende stond zij weer op, en beschouwde met een traan in 'toog het zuigelingetje in de wieg.

„De Heer heeft het u vergeven,” sprak de baker zacht; „en,” hernam zij, na eenig stilzwijgen, „misschien zal Hij nog uw wensch vervullen. *Bidt, en gij zult ontvangen*, staat er geschreven.”

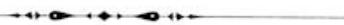
(Wordt vervolgd.)

Wetenswaardigheden.

Spoorwegen.

„Stoomen, stoomen, stoomen, heel de wereld door!” k Heb een plaats genomen op het langste spoor,” zoo zong Beets voor zestig jaar, toen de spoorwegen nieuw waren. Wanneer wij tegenwoordig alle spoorlijnen achtereen gingen afrijden, dan waren we in de eerste veertien dagen niet weer thuis. Ze hebben toch een gezamenlijke lengte van 666300 kilometer of 120.000 uren gaans. Wilt gij die bereizen met gewone snelheid van een sneltrein, 50 a 60 K.M. per uur, dan hebt ge 12000 uren of 500 dagen of bijna anderhalf jaar werk. Zoo ge 't liever te voet wilt doen, dan moet ge 15 jaar doorwandelen, of als ge de helft van den tijd doorbrengt met eten en slapen, dan duurt de reis dertig jaar. Ruim de helft van die spoorwegen zijn in Amerika, (52 1/2 %) ruim een derde in Europa, (36 1/2 %); de andere werelddelen hebben dus samen slechts 11%. Dat wordt echter geheel anders, wanneer we er bij kunnen tellen den Siberischen spoorweg, van Petersburg naar Port-Arthur aan de Gele Zee, den Anatolischen spoorweg, van Konstantinopel langs Babylon naar Perzië en Engelsch-Indië, met een zijtak over Damaskus en Jeruzalem naar Egypte, en den Afrikaanschen spoorweg van Caïro naar Kaapstad. Deze drie lijntjes zijn in aanbouw. Men schat de waarde van alle spoorwegen der aarde samen op 30.000.000.000 gulden, dat is voor elk mensch op de wereld 20 gulden.

Waarom Verstooten?

Een verhaal uit het leven

8)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK VI.

Een ontdekking en een onverwachte ontmoeting.

Moogmaals treden wij een woning binnen in Rotterdam; maar nu moeten wij een trap beklimmen om er te komen, en deze voert ons regelrecht in de kamer, waar wij wezen willen. Het is een klein vertrek met twee ramen, die uitzicht geven op een kruispunt van straten, doch daarvan is thans niets te zien, want de gordijnen zijn neergelaten. Het is dan ook reeds acht uur in den avond, en de lamp heeft al bijna vier uren het gezellig kamertje verlicht. Het was namelijk in de maand December en dien dag vooral was het heel vroeg donker geworden. Toch had men den kortsten dag al gehad, want het was de tweede Kerstdag. Doch de lucht werd verduisterd door zware, grauwe sneeuw-wolken. Vinnig koud was het ook; daarom had juffrouw Knook, in wier „mooie kamer” wij onze lezers zoo maar ongevraagd hebben binnengeleid, een flink vuur aangelegd in den netten, kleinen haard, en heerschte er een weldadige warmte niet alleen daar, maar zelfs in het aangrenzend vertrek, dat door een portaalje er van gescheiden was, en waarvan de deur open stond. Zij zelf zit heel deftig voor het koffieblad en werpt een onderzoekenden blik in 't rond om zich te overtuigen, dat alles in orde is; en haar gerimpeld, maar niet onvriendelijk gezicht geeft duidelijk tevredenheid te kennen. Nu eens rust haar oog met zichtbaar welgevallen op de mooie, blinkende koffiekant, welke inhoud al pruttelend een aangename geur verspreidt; dan weer kijkt zij glimlachend naar de nette, ouderwetsche trommeltjes, die zoo goed gevuld zijn, dat de dekseltjes een weinig openstaan en het uitlokkend gezicht vertoonen van speculaas en theebanket. Eindelijk bukt zij zich om eens te voelen, of de stoof, waarin zij zoo pas een koeltje vuur gedaan heeft, wel warm genoeg is voor degene, die ze weldra in gebruik nemen zal; want niet voor haarzelve heeft zij al die toebereidselen gemaakt, maar voor een oude vriendin, die beloofd heeft een uurtje bij haar op visite te komen.

Daar hoort zij gestommel op de trap; haastig staat zij op, opent de deur, zoodat de bovenste treden geheel verlicht worden, en roept: „Ben jij het Santje?” — „Ja, Dina, ik ben het,” antwoordt een stem, die ons bekend voorkomt, „wel, wel, wat is het koud!”

„Nu, houd je maar stil; er staat al een heerlijk warme stoof voor je klaar, het vuurtje aan den haard brandt er lustig op los, en dan nog een lekker warm kopje koffie, kijk, ik wed, dat je aan geen kou meer denkt, als je hier goed en wel zit.”

Zoo sprekende hielp Dina haar vriendin, die inmiddels de kamer ingetreden was, zich van doek, hoed en parapluie te ontdoen, en geleidde haar vervolgens naar een gemakstoel, dicht bij het vuur, waarna zij de warme stoof vlak voor haar plaatste.

„Ik hoop, dat je het mij niet kwalijk nemen zult, Santje,” zoo hervatte zij het gesprek, na voor elk een kopje koffie ingeschonken en aan haar bezoekster een stukje speculaas te hebben aangeboden, „dat ik nog iemand te visite krijg van avond. Maar,” zoo liet zij er haastig op volgen, ziende dat Santje's gezicht betrok bij die mededeeling, „ik denk stellig, dat ze je wel bevallen zal. Het is een oude baker, een heel gezellig mensch, die altoos wat weet te vertellen. Ik heb haar leeren kennen bij mijn zuster; daar heeft ze, nu tien

jaar geleden, het jongste kind gebakerd, ze gaat anders meest bij grootelui, maar als iemand in verlegenheid zit, dan vraagt ze niet naar arm of rijk; ze is altoos klaar om te helpen. En ze heeft mijn zuster geen cent gerekend, omdat haar man toen juist zonder verdiensten was. Het is een best mensch, dat zal ik altoos blijven zeggen, en ik mag haar graag hooren praten, al is ze niet van ons geloof. Ze is protestant, weet je, en heel fijn, maar . . . O, stil, daar zal ze al wezen, ik hoor leven op de trap.”

Bij de laatste woorden stond zij haastig op, en liep naar de deur, die echter al geopend werd, en nu trad de ons bekende juffrouw Vogelaar binnen.

„Welzoo, baker,” zei juffrouw Knook, „ik ben blij, dat je woord gehouden hebt. Je bent zeker ook koud, hè? Maar ik weet dat je niet van een warme stoof houdt, anders had ik er een voor je klaar gemaakt. Ik zeg altijd nog maar baker,” zoo wendde zij zich daarna weer tot Santje, die de binnengetredene eens vriendelijk toegeknikt had, „en daar heeft zij niets op tegen, wel?”

„Volstrekt niet,” zei juffrouw Vogelaar met een glimlach, „ik ben baker, en wil gaarne zoo genoemd worden.”

Daarop vleide zij zich heel gemakkelijk neer in den stoel, die voor haar bijgeschoven was.

„Dat is een oude vriendin van mij,” zoo vatte de praatzieke Dina thans het woord weer op; „zij, haar zuster en ik zijn vroeger speelkameraadjes geweest; daarna hebben haar zuster en ik samen gediend, en zij — hier wendde zij het hoofd even naar Santje — is met een familie mee naar Antwerpen gegaan; en nu vijf jaar geleden is zij weer teruggekomen. Ze woont nu bij haar zuster in, en af en toe komen wij elkaar eens opzoeken.”

„Welzoo,” zei juffrouw Vogelaar, terwijl zij het kopje koffie in de hand nam, dat voor haar neergezet was, „en in welke familie hebt u in Antwerpen gediend, als ik vragen mag? Ik ben daar geen onbekende, weet u, want ik ben in Antwerpen geboren en heb in en bij de stad, van mijn zestiende jaar af, bij verschillende familiën gediend en gebakerd.”

„En ben je er al lang vandaan?”

„Ja, al twintig jaar.”

„Nu, het is drie en twintig jaar geleden, dat ik er heen ging. Ik heb toen eerst tien jaar gediend bij mevrouw v. d. Smissen, die mij meegenomen had naar Antwerpen, en daarna acht jaar op het kasteel Westhof, dat ongeveer drie uur van de stad verwijderd lag.”

„Het kasteel Westhof? Dat behoorde aan Baron Lentz, niet waar? Ik heb hem wel hooren noemen in mijn bakerdiensten.”

„Ja, maar hijzelf was meestal buitenslands. Ik heb bij zijn rentmeester gediend. Het was een trotsche mijnheer en zijn vrouw was alles behalve lief. Toch speet het mij, dat ik weg moest, alleen om het jongste kind, dat ik als 't ware heb zien geboren worden; of neen, het was drie weken oud, toen ik kwam. Ik vond het altoos een lief ding, maar mevrouw en de jongens, die schenen er op uit te wezen om het kind te plagen. Foei, 't bloed begint me nog te koken, als ik bedenk, hoe zij het arme teere schepseltje kon slaan, als mijnheer er niet gauw bij was om het te verhinderen!”

„U hebt bijgeval niet een zekeren timmerman v. d. Spitze gekend in Antwerpen?” vroeg nu de baker, die ternaauwernood naar het verhaal van Santje geluisterd had.

„Den timmerman v. d. Spitze,” riep Santje uit, „ja zeker; hij werkte voor mevrouw v. d. Smissen, en, verbeeld u, hij was de eigen vader van mijn andere mevrouw, over wie ik zooeven sprak. Zij heeft het mij nooit laten blijken, dat haar vader een gewoon ambachtsman was, maar door de kinderen ben ik het te weten gekomen. Hij is nu in Amerika, daar hoopte hij rijk te worden.”

„Zoo, in Amerika? En uw mevrouw was zijn eigen dochter, zegt gij? Weet gij ook, waar zij zich thans bevindt?”

„Hoe vraagt gij dat zoo?”

„Ja, dat zou een lange geschiedenis zijn om te vertellen, en ik geloof niet dat degene, die ze mij meegedeeld heeft, gaarne zou willen, dat ik er over sprak, maar ge zoudt mij een groot genoegen doen mij haar naam en haar woonplaats op te geven.”

„Wel met plezier; haar naam is „van Heerden“ . . .
„Van Heerden,” zei juffrouw Vogelaar, „juist die naam was het, ik kon mij dien naam niet te binnen brengen. — En haar woonplaats?”

„Die kan ik u niet precies opgeven; alleen weet ik, dat zij vijf jaar geleden naar Antwerpen is gegaan, omdat haar beide zontjes daar op een kostschool geplaatst waren door Baron Lentz; maar of zij er nog woont, dat zal te bezien staan; en in welke straat, dat weet ik ook niet, ik heb er niet naar gevraagd, omdat ik toch zoo ver wegging, en schrijven heb ik nooit geleerd. Ik had anders nog heel graag eens wat van Mimieke willen vernemen.”

„Wie was Mimieke?”

„Dat kleine meisje, het dochtertje.”

„O zoo, nu ik ben blij, dat ik tenminste den naam vast weet; misschien is haar adres aan het postkantoor bekend.”

„Gij zegt, dat zij dat kind zoo slecht behandelde?”

„Ja, die arme Mimieke! Hoe dikwijls heb ik het kind beklaagd.”

„Ik begrijp niet,” zoo mengde zich nu juffrouw Knook in 't gesprek, „ik begrijp niet, hoe er zulke menschen bestaan kunnen. Wat mij betreft, ik zou geen beest kwaad kunnen doen, en zij ook niet, wel, baker? Gij zijt altoos blij iemand plezier te kunnen doen.”

„Als dit zoo is,” antwoordde deze, „dan heb ik dat niet van mijzelf; van nature heb ik ook mijzelf het meest lief, maar nu dringt mij de liefde van Christus, die mij, verloren zondares, het eerst heeft liefgehad.”

„Kom, kom, baker, wees nu maar niet zoo heel nederig! Je bent een goed mensch, dat weet ik het best.”

„Een goed mensch kan ik niet zijn, juffrouw Knook, want God zelf heeft in Zijn Woord gezegd: „Er is niemand, die goed doet, ook niet tot één toe;” en de groote Apostel Paulus zei van zichzelf: „Ik weet, dat in mij geen goed woont.”

„Maar als er niemand goed is,” zoo sprak nu Santje, die met verbazing had toegelisterd, „dan kan er ook niemand in den hemel komen!”

„Neen, dat zou ook niet kunnen,” hernam juffrouw Vogelaar, blijde dat zij in staat gesteld werd over de liefde van haar Heer en Heiland te spreken, „dat zou ook niet kunnen, als niet de Heere Jezus op aarde gekomen was om voor slechte menschen te sterven. Er staat geschreven, dat Christus te Zijner tijd voor goddeloozen is gestorven. Elk, die dus erkennen wil goddeloos te zijn, kan kwijtschelding van straf bekomen, omdat de Heere Jezus in Zijne groote liefde die straf gedragen heeft.”

„Zoo iets heb ik nog nooit gehoord!” riep Santje uit, „onze kerk leert dat niet.”

„Neen, maar het Woord van God leert het, en dat Woord is de waarheid. Denkt gij, dat God zijn eigen veelgeliefden Zoon zoo verschrikkelijk zou hebben laten lijden, dat Hij zelf moest uitroepen: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?” wanneer het mogelijk geweest ware, dat de menschen door hun eigen goede werken in den hemel kwamen?”

„Dat is waar,” zei Santje, „daarover had ik nooit nagedacht.”

„Wel,” hernam juffrouw Vogelaar, „denk er dan nu eens goed over na, en geloof, dat de Heere mij u heeft doen ontmoeten, om u opmerkzaam daarop te maken. Hij wil ook u zoo gaarne voor eeuwig gelukkig zien.”

„Kom,” zei Dina, die het gesprek liever wilde afbreken, „ik zal nog eens een kopje koffie inschenken, dat zou ik door het praten en luisteren vergeten.”

„En wanneer komt gij nu eens samen een uurtje bij mij?” zoo begon na een poosje stilzwijgens de baker weer, want zij wilde Santje, in wie zij belang begon te stellen, nog wel eens nader spreken.

„Wel, wanneer komt het je gelegen,” sprak Dina, terwijl zij aarzelend van terzijde Santje aankeek.

„Gelegen, wel, altoos als ik thuis ben, maar — dat is het juist: ik ben veel de deur uit. — Als wij het eens stelden op den avond van Nieuwjaarsdag?”

„Ik vind het goed,” zei Santje.

„En ik ook,” liet Dina er op volgen.

„Dat is dus afgesproken,” zei juffrouw Vogelaar, terwijl zij aanstalten maakte om heen te gaan.

Santje volgde haar voorbeeld en een kwartiertje later was Dina alleen achtergebleven, en aan haar eigen overdenkingen overgelaten.

(Wordt vervolgd.)

STENOGRAFIE.

Er is misschien geen onderwerp, waarover in den laatsten tijd meer geschreven en gesproken is dan de wetenschap, bij al onze lezers bekend onder den naam van stenografie. In de laatste jaren van onze eeuw van vooruitgang openbaart zich op bijna elk gebied een onmiskenbaar streven om zich de levenstaak zooveel mogelijk te vergemakkelijken, en aan dit streven heeft ook de stenografie haar ontstaan te danken, die ook in ons land tal van beoefenaars telt.

Stenografie beteekent snelschrift of misschien juister „kortschrift,” omdat men in de stenografie zich van kortere teekens bedient dan bij het gewone schrift. Een stenogram toch, d. w. z. een in stenografisch schrift geschreven stuk, bestaat niet, gelijk de ongewijde op het eerste gezicht zou meenen, uit op zichzelf staande teekens, maar uit woorden, die uit op elkander volgende letters zijn samengesteld.

Deze letters zijn intusschen zoo kort gekozen en doelmatig aaneengevoegd, dat men aan het verkregen schrift met alle recht den naam van stenografie of kortschrift gegeven heeft.

Als wij in aanmerking nemen, dat het gesproken woord zesmaal zoo snel is als het gewone schrift, dan volgt daaruit, dat het niet mogelijk is met dit laatste het gesprokene volkomen juist en letterlijk weer te geven, wat toch in vele gevallen niet alleen wenschelijk, maar noodzakelijk is, zoodat wij daarvoor noodig hebben een schrift, zesmaal korter dan dat waarvan wij ons in het dagelijksch leven bedienen. En aan dien eisch beantwoordt inderdaad de stenografie. Het oudste en meest bekende stelsel is dat van Stolze, 't welk, door den heer Wery van 's-Gravenhage voor onze taal bewerkt, bekend is onder den naam van het stelsel Stolze-Wery.

Bij dit stelsel onderscheidt men drie lijnen: de grondlijn of de z. g. e lijn, de o lijn en de i lijn, in de daarvoor bestemde cahiers ongeveer op deze wijze aangeduid:

Op de grondlijn schrijft men alle woorden, waarin de e-klank voorkomt, op de i-lijn, d. i. de eerste boven de grondlijn, die, waarin de i gehoord wordt, terwijl de o-lijn, de lijn onder de grondlijn, bestemd is voor alle woorden met den klank o. Van dezen grondregel voor het stenografisch schrift zijn alle andere afgeleid, terwijl ook het afbreken der woorden eenige oplettendheid vereischt, daar men b. v. deelen, redd-en, stamelen op deze wijze verdeelt: deel-en, redd-en, stam-el-en. In het stelsel Stolze-Wery worden de klinkers niet afzonderlijk voorgesteld; een der eerste regels van het „Leerboek v/d Ned. Stenografie” luidt: Door het verbinden van twee medeklinkers heeft zich zinnebeeldig een klinker gevormd, en waar een klinker is, behoeft men dien niet te schrijven.

Een ander stelsel, dat van Rientz Balt, heeft maar één lijn noodig, maar schrijft daarentegen de klinkers voluit. Andere, minder bekende stelsels zijn nog die van Gobelsbergen, Stolze-Schrey, Steger, enz. Voor schrijvers en letterkundigen, voor redenaars en kooplieden is de stenografie ongetwijfeld een niet genoeg te waardeeren hulpmiddel om hunne gedachten op papier te brengen. In de vergaderingen onzer volksvertegenwoordiging, waar het van groot belang is, de redevoeringen der verschillende sprekers zoo getrouw mogelijk weer te geven wordt de stenografie (Systeem Steger) reeds sedert jaren toegepast, ten einde al het gesprokene onmiddellijk na den afloop in het Staatsblad te kunnen opnemen. Verscheidene stenografen, die elkander geregeld afwisselen, wonen daartoe de zittingen der Eerste en Tweede Kamer bij. Hij,

de verachtste leden van het door God vervloekte geslacht, doch zij had zich door het geloof opgeheven uit den poel der ellende, waarin zij zich bevond, en haar hart en lot gesteld in de handen van dien God, die waarachtig is en eeuwig leeft. Israëls zegepraal en Jericho's val stond bij haar vast. In deze zekerheid des geloofs zegt zij tot de verspieders: »Nu dan, zweert mij toch bij den Heere, dewijl ik weldadigheid aan ulieden gedaan heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en geeft mij een waarteken, dat gij mijnen vader en mijne moeder in het leven zult behouden, en mijne broeders en mijne zusters met alles wat zij hebben; en dat gij onze zielen van den dood redden zult.»

Geen spoor van twijfel wordt bij haar gevonden, en geen spoor van twijfel kwam er later in hare ziel op. Hare daden bewijzen zulks. De mannen antwoordden haar: »Onze ziel zij voor ulieden om te sterven, indien gij deze onze zaak niet te kennen geeft; en het zal geschieden, als de Heere ons dit land geeft, zoo zullen wij aan u weldadigheid en trouw bewijzen. Zie, als wij in het land komen, zoo zult gij dit snoer van scharlakendraad aan het venster binden, door hetwelk gij ons zult nedergelaten hebben; en gij zult tot u in het huis vergaderen uwen vader en uwe moeder en uwe broeders, en het gansche huisgezin uws vaders; zoo zal het geschieden, al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaan zal, zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn; maar al wie bij u in het huis zijn zal, diens bloed zij op ons hoofd, indien een hand tegen hem zijn zal.» En ziet, nauwelijks waren zij uit het venster van den muur neergelaten en gevloeden, of Rachab bond het scharlakensnoer aan het venster, waar het hangen bleef tot aan Jericho's inneming; en toen de stad door de Israëlieten omsingeld werd, vergaderde zij hare gansche familie in haar huis, en wachtte geduldig en geloovig hare bevrijding door de hand des Heeren af.

Het geloof maakte Rachab moedig, beleidvol en vertrouwend. Aan het gebod des konings om de mannen, die tot haar gekomen waren, uit te leveren, voldeed zij niet. Zij wilde Gode meer gehoorzaam zijn dan de menschen. Al zou zij ook een landverraadster genoemd worden, dien smaad wilde zij wel dragen, als de Heere hare daad maar goedkeurde. Door haar beleidvol optreden zorgde zij er voor, dat de verspieders niet ontdekt en gevangen genomen werden. En in de bange dagen van Jericho's belegering zat zij rustig in haar huis op den muur hare verlossing te verbeiden.

Wat zal er veel in hare ziel zijn omgegaan, toen het israëlietische leger over de Jordaan trök en Jericho omsingelde! 't Waren merkwaardige dagen! De Jordaan was vol al de dagen des oogstes aan al hare oevers. Hoe zou dat ontzaglijk groote leger er over komen? Jericho's inwoners zullen dat wel voor onmogelijk gehouden hebben. Maar zie, de Heere maakte een weg door de rivier, en Israël kwam er droogvoets over. Wat zullen de vijanden des Heeren gebeefd, wat zal de geloovige Rachab gejuicht hebben! Daar komt het Israëlietische leger op Jericho aan. De stad is in tegenweer gebracht; de poorten worden gesloten; de aanval wordt afgewacht. Maar er kwam geen aanval. Geen stormram rameide de muren; geen pijl werd in de stad geschoten; geen krijgsgeschrei werd vernomen. Rustig trokken de Israëlieten

elken morgen in volkomen stilte en in goede orde rond de stad, en dat zeven dagen lang. Spottend en vloekend liepen Jericho's verdedigers, die niets te doen vonden, op den muur heen en weer, zich vroolijk makend over de onnoozelheid hunner vijanden. En Rachab? O, hoe zal haar hart van blijde verwachting hebben geklopt! De God, die boven in den hemel en beneden op de aarde is, zooals zij tot de verspieders had gezegd, zou stellig zijne macht en heerlijkheid opnieuw openbaren. En zoo gebeurde het ook! Op den zevenden dag, toen het Israëlietische leger zesmaal om de stad getrokken was, en voor de zevende maal zijn tocht zou beginnen, werd een luid bazuingeschal vernomen, en steeg een groot gejuich uit het leger op, en daarop stortten eensklaps de muren van Jericho in, werd de stad ingenomen en werden al hare inwoners gedood.

Doch Rachab's huis bleef staan. Het scharlakensnoer, in het geloof uit het venster gehangen, was haar behoud. De beide verspieders liepen toe, en brachten haar en haren vader en hare moeder en allen, die in haar huis waren, buiten het leger, zoodat zij bij het leven gespaard bleven, en door Gods genade werden opgenomen onder het volk des Heeren. En daar in de vlakke velden van Jericho boog Rachab hare knieën voor den God van Israël, Die zijne groote macht geopenbaard en haar met haar geheele huis van het rechtvaardig oordeel over haar volk verlost had.

Moge ieder onzer haar gelijken! Laat ons schuilen achter het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, 't welk van alle zonde reinigt, gelijk zij schulde achter het scharlakensnoer! En volgen wij haar na in moed, beleid en geloof, opdat wij even kloeke daden verrichten!

H. C. V.

Waarom Verstoeten?

Een verhaal uit het leven

9)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

„p Nieuwe-jaarsavond," mompelde juffrouw Knook, toen hare beide gasten vertrokken waren, „daar zie ik eigenlijk wel wat tegen op; het is zoo'n buitengewone avond en de baker kan zoo vreese-lijk ernstig zijn, dat ik er bang van word. Soms vertelt zij aardige geschiedenissen, en dan bevalt ze mij het best, maar op zoo'n avond zal ze wel enkel over den godsdienst praten.”

Toch liet zij niet na aan de uitnoodiging gehoor te geven, te minder daar Santje, die zij tusschen Kerstmis en Oudejaarsavond nog eens ontmoette, er veel mee op scheen te hebben, en voorstelde haar te komen afhalen om er gezamenlijk heen te gaan. Zoo deden zij dan ook, en op den bepaalden avond vinden wij hen beiden in de gezellige huiskamer van juffrouw Vogelaar, die hen met groote hartelijkheid ontving.

Al pratend, onder 't gebruik van een kopje koffie, was er spoedig een uurtje verlopen; en juist sloeg de klok acht uur, toen er zachtjes aan de deur getikt werd.

„Binnen!” riep juffrouw Vogelaar, en daar verscheen op den drempel een schamel gekleed meisje, dat aarzelend staan bleef, oen zij zag, dat er bezoek was.

„Hé, Mieke, ben jij daar!” riep nu de baker uit; „kom hier, kind; ik had je al lang eens verwacht.”

„Ik kan haast nooit anders uitgaan dan 's Zondags,” zei Mieke, terwijl zij naderbij trad, „en dan bent u meestal uit, maar vandaag mocht ik gaan, omdat de winkel gesloten is en ik heb niemand anders om naar toe te gaan dan u.”

„Nu, je bent altoos welkom, hoor! Deze twee juffrouwen zullen er ook niets op tegen hebben dat je ons wat gezelschap houdt.”

Bij deze woorden wendde Mieke den blik naar de beide bezoeksters, die zij wel gezien, maar niet aanschouwd had, en nu bleef eensklaps haar blik vol verbazing rusten op Dina's vriendin.

„Santje!” riep zij uit, „Santje, ben jij hier? O, ik heb zoo dikwijls naar je verlangd!” Met dezen uitroep snelde zij, tot groote bevreemding van juffrouw Vogelaar en van Dina, op Santje toe en sloeg beide armen om haar hals. Deze intusschen had het meisje met opmerkzaamheid gadeslagen van het oogenblik af, dat zij binnengekomen was, maar Mimieke te herkennen in de kleeding van een dienstmeisje, en dat na haar in vijf jaar niet gezien te hebben, dit was zoo heel gemakkelijk niet; doch nu twijfelde zij geen oogenblik meer, of dit kind, hoezeer ook veranderd in voorkomen, was het dochtertje van haar gewezen meesteres.

„Wel, kind! wel, kind!” zei Santje telkens weer, terwijl zij de handen ineensloeg, „dat had je Papa eens moeten weten! Nu kun je eens zien,” zoo sprak zij daarna tot juffrouw Vogelaar en Dina, „nu kun je eens zien, dat ik niet te veel gezegd heb van mijn gewezen meesteres! Altoos is zij slecht geweest voor het kind, maar dit zet nu toch de kroon op het werk! Zoo'n jong schepseltje ver weg onder vreemden te sturen om haar eigen brood te verdienen, — welke moeder zal het doen? Als het meisje een slechten weg opging, dan was het haar schuld!”

„Is dit de Mimieke, waarover gij zooeven sprak?” vroeg juffrouw Vogelaar, die, zichtbaar ontroerd, het meisje met meer dan gewone opmerkzaamheid gadesloeg.

„Ja zeker, het dochtertje van mevrouw van Heerden, mijn gewezen meesteres, en dat moet ik nu hier als dienstmeisje terugvinden, is het geen . . .”

„Het dochtertje, zegt gij?” zoo viel juffrouw Vogelaar haar in de rede, — „en het is dertien jaar geleden, dat gij bij mevrouw van Heerden in dienst kwaamt, als ik u zooeven wel verstaan heb?”

„Ja, juist, maar hoe vraagt gij dat zoo?”

„Dat zal ik u later wel eens vertellen,” sprak de baker, Santje een wenk gevend, terwijl zij even een blik wierp op Mieke, als om haar te beduiden, dat zij er in tegenwoordigheid van het meisje geen verklaring van geven kon.

Santje begreep haar, en met de woorden: „Ben je zoo alleen uit Antwerpen hierheen gekomen,” richtte zij zich weer tot Mimieke. „Neen, Santje,” was het antwoord, „ik ben meegekomen met een nicht van juffrouw van Straten; haar broer was een van onze kostgangers, en zij was in Antwerpen in betrekking.”

„O zoo; en door haar ben je zeker aanbevolen bij juffrouw van Straten?” Mimieke knikte toestemmend.

„Ik begreep al niet, hoe zij aan een dienst in Rotterdam gekomen was,” zoo mengde zich nu Dina in 't gesprek, „er zijn hier wezenlijk dienstmeisjes genoeg, dat ze niet uit Antwerpen behoeven te komen.”

„Dienstmeisjes genoeg, ja, zeker,” zei Santje, „maar een uit den vreemde, zonder ouders of familie in de nabijheid om voor haar belangen te zorgen, dat is altoos verkieselijk, men kan dan als 't ware met zoo'n schepseltje doen wat men wil.”

„O, maar juffrouw van Straten is niet kwaad voor haar,” haastte de baker zich te zeggen, „niet waar, Mieke?”

„Nu, dan heeft zij het in dit opzicht gelukkig getroffen,” hervatte Santje, toen Mieke geen tegenwerping maakte; „maar hoor eens, kind,” zoo richtte zij zich daarop tot het meisje,

„voortaan beschouw je mij als je moeder, hoor! Als je te klagen hebt over dit of dat, dan kom je maar naar Santje, en als je uit gaat, Zondag of in de week, bij mijn zuster en mij zul je altoos welkom wezen!”

Tot eenig antwoord vatte Mieke de hand der trouwe dienstbode en drukte er een kus op.

„Dan heb je met het nieuwe jaar een nieuwe moeder gekregen,” zei juffrouw Knook lachend.

„Ja,” zei daarop de baker, „en ik heb vandaag iemand ontmoet, die voor 't eerst zeggen kan: „Het oude is voorbijgegaan, ziet, alle dingen zijn nieuw geworden.” Wat zou het heerlijk wezen, zoo zij en wij allen dat eens konden getuigen!”

„Alle dingen nieuw, ik begrijp niet, hoe dat mogelijk is,” hernam juffrouw Knook; „wat was er dan met die persoon gebeurd?”

„Zij was als een verloren zondares tot den Heere Jezus gegaan, en daardoor was zij een kind van God geworden . . .”

„Wel,” zoo viel juffrouw Knook haar in de rede, „alle menschen zijn toch kinderen van God!”

„Het ware te wenschen,” sprak de baker, „maar in Gods Woord staat geschreven: Zooveelen Hem (dat is den Heere Jezus) aangenomen hebben, die heeft Hij het recht gegeven kinderen Gods genaamd te worden. Welnu, voor die kinderen van God is alles nieuw, want zij zijn overgebracht in een nieuwe schepping, waarvan niet Adam, maar Christus het Hoofd is. In die schepping alleen kan men waarlijk gelukkig zijn.”

„Gij spreekt in raadsels, baker; het is zeker omdat gij van een ander geloof zijt.”

„Een ander geloof? Er is maar één geloof, mijn beste; en dat is het geloof in den Heere Jezus; daardoor alleen kan men zalig worden.”

„Zalig worden, dat beteekent in den Hemel komen, niet waar, Baker?” vroeg Mieke, die met inspanning dit gesprek had gevolgd.

„Ja, kind, het is wonen in de tegenwoordigheid van God. En als men hier met Hem wandelt, dan is men op aarde al zalig bij aanvang.”

„Dat staat in mijn lied ook,” hernam Mieke nadenkend.

„Welk lied?”

„Dat Keetje gezongen heeft bij de juffrouw, weet u wel?”

— „Ga niet alléén” heet het.”

„O ja; heb je dat nog?”

„Ja, Baker, ik heb het overgeschreven, kijk, hier is het.”

„Zoo, dan kon je ons dat wel eens voorlezen. Mijn oogen zijn niet helder genoeg meer, om geschreven schrift te lezen. Wil je, Mieke?”

Het meisje knikte toestemmend en vrij duidelijk las zij het lied, dat zijzelve zeker wel twintig maal overgelezen had, van het begin tot het einde voor.

„Dat is heel mooi,” zei Santje, na met zichtbare aandacht te hebben geluisterd. „Ik voor mij zou wel meer van die dingen willen weten; want dit is toch maar waar, dat men op aarde niet blijven kan, en als een mensch verhuizen moet, dan wil hij graag weten, waar hij zal aanlanden.”

„O, Santje,” zei Mieke, „ik heb van de baker een boekje gekregen, waarin alles staat te lezen van den Heere Jezus en van God en van den hemel; als ik bij je kom, dan zal ik het meebrengen, en ik zal er je uit voorlezen zoo dikwijls ik tijd heb; vind je dat goed? Ik kan wel niet heel goed lezen, maar zelf kun je het in 't geheel niet, wel?”

„Neen,” zei Santje, „dat is jammer genoeg; het zou mij den tijd heel wat opkorten, als ik het kon. Maar, kijk eens op de klok, Dina,” zoo wendde zij zich tot juffrouw Knook, „wij moeten naar huis! Mijn zuster zou ongerust worden. Ga je zoo ver mee, Mieke? Dan behoef je nu tenminste ook niet alleen te gaan.”

„Dat behoeft zij nooit als zij den Heere Jezus wil hebben tot haar Vriend,” sprak juffrouw Vogelaar zacht en ernstig.

„O, baker,” zei Mimieke bijna fluisterend, „ik geloof, dat Hij het al is, want ik heb Hem gebeden om in mijn hart te komen wonen.”

(Wordt vervolgd.)

Jabin, den koning van Hazor, en tusschen het huis van Heber, den Keniet. Maar Jaël zag in dezen Kanaäniet den onderdrukker van Gods volk, den vijand des Heeren, een van de hoofden van het geslacht, dat door God vervloekt was. En gelijk vroeger Rachab door het geloof de verspieders herbergde en deed ontkomen, en daardoor hielp aan de zegepraal van 's Heeren volk, zoo versloeg zij den geweldigen krijgsoverste van den koning van Hazor, en maakte daardoor voorgoed een einde aan Israëls onderdrukking. Dit was een geloofsdaad. Als zoodanig wordt het door de profetesse Debora in haar schoon heldendicht geprezen. »Gezegend zij boven de vrouwen Jaël, de huisvrouw van Heber, den Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tente! Water eischte hij, melk gaf zij; in een heerenschaal bracht zij boter. Hare hand sloeg zij aan den nagel, en hare rechterhand aan den hamer der arbeidslieden; en zij klopte Sisera, zij streek zijn hoofd af, als zij zijnen slaap had doornageld en doordrongen. Alzoo moeten omkomen al uwe vijanden, o Heere!»

Deze beide vrouwen hebben dus groote dingen verricht. De eene bestuurde het volk en het leger; de andere verloorde Israël van zijn bekwaamsten en heftigsten vijand. In Gods machtige hand waren zij sterk en krachtig, en deden wonderen van moed en beleid. Toch verlieten zij geenszins de plaats, welke de Heere God de vrouw heeft aangewezen. Geen van beiden trad op den voorgrond. Debora schoof Barak vooruit en gaf hem de eer van den slag, en Jaël verrichtte haar geloofsdaad in den hoek harer tent, waar zij als vrouw te bevelen had. Vooral in Debora's geschiedenis komt dit belangrijk beginsel treffend aan 't licht. Zij zou geen vrouw des geloofs geweest zijn, indien zij op een andere manier had gehandeld, want het geloof handelt steeds in overeenstemming met Gods geboden en bedoelingen. Debora richtte Israël, maar zij reisde niet rond in Kanaän, en stelde zich niet aan het hoofd des legers, zooals de andere richters gedaan hadden; neen! zij bleef rustig thuis, en de kinderen Israëls gingen tot haar op ten gerichte, en vonden dan de moeder Israëls in het midden van haar gezin, de ware plaats eener vrouw innemende, en werden door haar getroost en gesterkt. Toen de Heere haar geopenbaard had, dat Barak de Kanaänieten zou verslaan, trekt zij niet tot hem, maar laat hem tot haar komen. En hoewel zij mee ten strijde trekt om den wankelenden Barak te steunen, stelt zij zich geenszins aan de spits der strijders, maar treedt geheel op den achtergrond, zóó zelfs, dat haar naam niet eens meer wordt vermeld. Schoon voorbeeld! Een machtigen invloed kan een geloovige vrouw uitoefenen, indien zij in gehoorzaamheid aan God hare positie niet verlaat. Dat alle geloovige vrouwen haar voorbeeld mogen volgen!

Debora was profetesse en richteresse, maar ook dichteresse. In een schoon en verheven lied bezingt zij de heerlijke overwinning, die er behaald was, prijst de dapperheid van Barak, maar vooral de koene daad van Jaël, hare waardige medegenoot, en breekt uit in lofprijzingen van den Heere God, die in zijne groote genade de vijanden verslagen en zijn volk verlost had, en schildert in profetische taal de eindelijke zegepraal van Gods volk over al de vijanden des Heeren.

H. C. V.

Waarom Verstoeten?

Een verhaal uit het leven

10)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK VII.

Het raadsel opgelost.

Op dienzelfden Nieuwjaarsavond zat mevrouw van Heerden met Frans en Leopold in haar huiskamer te praten. Heel aangenaam scheen het gesprek niet te wezen, want zijzelve keek boos en ontevreden, Leopold geeuwde en wreef zich de oogen, alsof hij moeite had niet in slaap te vallen, en Frans, die het drukst praatte, had een kleur van opgewondenheid.

„Het is dwaas,” sprak zijn moeder heftig, „matroos te willen worden, als je gelegenheid hebt alles te leeren wat noodig is om eenmaal een aanzienlijke betrekking te bekleeden! Bovendien zul je mijnheer Lentz zóó geweldig boos maken, dat hij voor Leopold ook niets meer zal willen doen. Dan krijg ik hem voor mijn rekening, en ik heb toch al zooveel te betalen.”

„Wel neen, Leopold kan toch niet helpen wat ik doe! En anders, een jongen van vijftien jaar kan wel ergens terecht komen.”

„Ja, als loopjongen, of als klerk zonder salaris!”

„En dáár bedank ik voor,” zoo liet nu Leopold zich hooren; „als ik van school wordt weggestuurd, dan ga ik in dienst; dan kan ik tenminste officier worden.”

„Als ik mijn toestemming geef toch zeker.”

„Wel,” hernam Leopold, die evenmin als zijn broeder geleerd had zijne moeder den verschuldigten eerbied te betoonen, „wel, u schijnt er toch niet bijzonder op gesteld te wezen mij thuis te krijgen, en op die manier zoudt u opeens goedschiks van mij af wezen.”

„En jij van mij, niet waar? En ik dacht nog al, dat ik een onbezorgd, gemakkelijk leventje zou krijgen, als maar eenmaal mijn beide zoons groot waren en geld verdienden! Maar het schijnt, dat ik mij daarin duchtig misrekend heb.”

Op dit oogenblik werd er hard aan de bel getrokken, en mevrouw van Heerden stond op om open te doen, want Frans en Leopold waren onbeleefd genoeg om te blijven zitten. Even daarna trad zij weer binnen met een brief in de hand.

„Dat schrift ken ik niet,” mompelde zij, na het adres te hebben bekeken.

Toen vouwde zij het open en las: „Mevrouw!

Gaarne zou ik van u willen vernemen of Mimieke Verhorst, het meisje, dat door u ter verzorging is opgenomen, toen het drie weken oud was, zich nog ten uwen huize bevindt. Zooals u zeker vernomen hebt, is haar moeder, nu vijf jaar geleden, gestorven. Tevergeefs heb ik destijds onderzoek naar u gedaan, doch nu is mij door toevallige omstandigheden bekend geworden, dat u te Antwerpen verblijf houdt. Gaarne zal ik Mimieke, het dochtertje mijner zuster, bij mij ontvangen, om voor haar verdere opvoeding zorg te dragen. Desverkiezende zal ik u eenige vergoeding doen toekomen voor de jaren, waarin u mijn nichtje, naar ik vermeen, kosteloos hebt verzorgd. Wel zou ik u alles willen vergoeden, maar door velerlei omstandigheden ben ik daartoe geheel buiten staat, hetgeen u zeker zult kunnen begrijpen, wanneer ik u meedeel, dat ik sedert vijf jaren als kinderjuffrouw mijn brood moet verdienen. Van het weinige, dat ik heb kunnen oversparen, en van een klein legaat, mij door een tante vermaakt, denk ik een zaakje te beginnen, om zodoende in het onderhoud van mijn nichtje en van mijzelve te kunnen voorzien. Gaarne zal ik spoedig uw antwoord vernemen, en verblijf inmiddels met hoogachting, Uw Dienstw., E. VAN DUINEN.”

Bij het lezen van dezen brief klaarde het gelaat van mevrouw van Heerden geheel op, en kwam er zelfs een glimlach te voorschijn. Meteen echter verliet zij het vertrek, en begaf zich naar een kabinetje, waar zij, na de deur gesloten te hebben, den brief nog eens langzaam ging overlezen. „Een spoedig antwoord,” mompelde zij, „met alle genoegen; des te eerder ben ik misschien zelf uit de verlegenheid.” Toen stond zij op, kreeg een velletje papier en een enveloppe uit een kast, en even daarna schreef zij het volgende:

„Mevrouw! Het kind uwer zuster bevindt zich niet meer te mijnen huize. Inlichtingen zullen u verstrekt worden, wanneer u voorloopig honderd gulden zendt ter tegemoetkoming in de vele onkosten voor uw nichtje gemaakt, en die mijzelve in ongelegenheid hebben gebracht.” —

Dit briefje ontving juffrouw Lize twee dagen later, toen juist de baker bij haar was om te vernemen, of zij al antwoord had op haar schrijven.

„Goed, dat wij het zonder haar inlichtingen ook wel stellen kunnen,” sprak laatstgenoemde, na met verontwaardiging naar den inhoud te hebben geluisterd; „het is schande zoo iets te durven schrijven. En wat denkt gij haar te antwoorden?”

„Wat zoudt ge mij raden?”

„Wel, schrijf, dat gij haar inlichtingen niet meer noodig hebt; dat de woonplaats van Mimieke u bekend is, en dat gij het kind thans voorgoed bij u in huis denkt te nemen.”

„Maar, baker, zij zal naar bewijzen vragen, en misschien de zaak in handen van de politie stellen.”

„Bewijzen zijn er genoeg. Haar eigen brief getuigt, dat zij het kind uwer zuster ter verzorging bij zich heeft gehad; en Santje, die tien jaar bij haar gediend heeft, kan getuigen, dat er nooit een ander meisje bij haar in huis is geweest, dan Mimieke, het dienstmeisje van juffrouw van Straten. Bovendien is het juist dertien jaar geleden, dat Santje bij haar in huis kwam, en gij kunt bewijzen, dat juist dertien jaar geleden uw zuster haar kindje daar gebracht heeft. Het was toen drie weken oud; dit komt overeen met de verklaring van Santje, dat Mimieke drie weken oud was, toen zij bij mevrouw van Heerden in huis kwam. En wat de politie betreft, ik denk, dat zij zich zooveel moeite niet geven zal voor een kind, dat haar blijkbaar steeds tot last geweest is.”

„Nee, niet om het kind, maar om mij te dwingen tot het betalen van een goede som gelds.”

„Nu, ik zou het er gerust op wagen. Weet gij, wat ik zoo vreemd vind? Dat zij het kind uwer zuster blijkbaar voor haar eigen kind heeft laten doorgaan. Zelfs haar man scheen niet beter te weten of Mimieke was zijn eigen dochtertje. Wat kan haar hiertoe bewogen hebben? — Geeft zij de zaak in handen van de politie, dan zal zij daarvan verklaring moeten geven. Dit alleen zal er haar, denk ik, van terughouden.”

„Zij kan volhouden, dat het haar eigen kind is.”

„En wat getuigt zij dan zelf in haar antwoord aan u?”

„Ja, maar de mogelijkheid bestaat, dunkt mij, dat zij het kind mijner zuster heeft uitbesteed, en dat de door Santje herkende Mimieke toch werkelijk haar eigen dochtertje is.”

„Waarom heeft zij dan aan uw zuster verteld, dat haar dochtertje den vorigen dag gestorven was?”

„Zij kon later weer een dochtertje gekregen hebben.”

„En zou Santje, die er nu dertien jaar geleden gekomen is, dat dan niet weten?”

„Ja, dat is wel zoo. Maar . . . als Santje zich eens in den tijd vergiste?”

„Wel, wel,” hernam juffrouw Vogelaar met een glimlach, „als ik niet zeker geloofde, dat gij er naar verlangt uw nichtje weder te vinden, dan zou ik denken, dat gij uw best deedt van de zaak af te komen. Evenwel, gij hebt gelijk; de zekerste weg is de beste. Misschien heeft Santje wel een of ander bewijs, dat zij juist dertien jaar geleden bij mevrouw van Heerden in huis gekomen is.”

„En ook dan zou ik nog niet geheel voldaan zijn; want mevrouw van Heerden, bij wie zij gediend heeft, kan een andere geweest zijn dan die, van wie ik thans een brief ontvangen heb.”

„Inderdaad . . . nu weet ik niet meer wat ik zeggen of raden moet!”

„Als ik het geheele geval eens aan mijn mevrouw medeelde, en haar verzocht mij eenige dagen verlof te geven, om dan zelf de dame, die mij teruggeschreven heeft, te gaan spreken; wat zoudt ge daarvan denken?”

„Dat zou in elk geval wel goed zijn, hoewel uw laatste bezwaar eenvoudiger opgelost kan worden dan ik eerst dacht.”

„Hoe dan?”

„Wel, ik ga aan juffrouw van Straten het juiste adres vragen van Mimieke's moeder of degene, die zich als zoodanig heeft voorgedaan, en gij ziet, of dat overeenkomt met het adres u in den pas ontvangen brief opgegeven.”

„Ja, dat is heel eenvoudig; wanneer zoudt ge mij hieromtrent kunnen inlichten?”

„Waarschijnlijk vanavond nog.”

Inderdaad werd deze vraag denzelfden avond nog uitgemaakt, en bleek het, dat een en dezelfde mevr. v. H. in 't spel was.

Toch wilde juffrouw Lize, om zoo mogelijk al hare vragen beantwoord te hebben, gaarne zelf naar Antwerpen gaan, en door geld en goede woorden de geheele waarheid trachten te vernemen. Ook werd haar eenige dagen verlof daartoe gegeven.

Een week later treffen wij opnieuw juffrouw V. bij haar aan.

„Gij hebt haar dus gesproken?” vroeg deze.

„Ja; maar niet voordat ik haar de verlangde honderd gulden had voorgegeld, was zij er toe te bewegen, mij iets naders omtrent de zaak mede te deelen. Toen echter kreeg ik mijn vragen beantwoord, en kwam alles te zamen op het volgende neer: Haar man had zij niets van de overeenkomst met mijn zuster willen doen weten, omdat zij de vijfhonderd gulden vergoeding naar eigen goedvinden wilde besteden, daar hij zeer verkwistend was, en toch al, volgens haar zeggen, veel geld van haar had verteerd. Ook ging het heel gemakkelijk hem te misleiden, want zooals ik u reeds vroeger medeelde, lag hij toen zwaar ziek, en had zij hem het overlijden van hun dochtertje nog niet meegedeeld.”

„Maar er kwam toch zeker een dokter, die meteen ook den dood van het kind constateerde?”

„Ja, maar den dokter, die dat deed, liet zij daarna niet meer bij haar man komen. Zij nam terstond een anderen geneesheer, die van het geval niets wist. En de begrafenis, waarbij zij niemand uitnoodigde, had zóó stil plaats, dat er geen acht op geslagen werd. Trouwens, zij woonde geheel afgezonderd, op een uur afstands van de stad en een half uur van het naaste dorp. En de dienstbode, wier plaats den dag na de begrafenis door Santje werd ingenomen, had haar eenige weken te voren verlaten. Tuinlieden waren er ook niet, want het was midden in den winter. Zoo kon zij dus gemakkelijk het geheim bewaren, en het kind mijner zuster voor het hare laten doorgaan.” „Indien het ware uitgekomen,” zoo voegde zij aan hare mededeeling toe, „welnu, wat kon mijn man er dan nog aan doen? Alleen zou ik het vrije beheer over de vijfhonderd gulden kwijt geweest zijn.”

„Haar vader, die het geld voor haar ontving, was toch zeker in het geheim ingewijd?”

„Ja, en hij had er in toegestemd, omdat hijzelf zijn schoonzoon niet lijden mocht, en wist, dat hij te groote verteringen maakte. Bovendien stond zij hem vijftig gulden van de vijfhonderd af.”

„Zoo is er dan nu volstrekt geen bezwaar meer, om de ons bekende Mimieke als uw nichtje te erkennen en bij u te nemen?”

„Nee, geen enkel; en gij zoudt mij een groot genoegen doen, indien gij haar vast een en ander wildet medeelen, dan hoop ik zelf Zondag naar haar toe te gaan, om verder alles met haar te bespreken. Over een maand denk ik mijn betrekking te verlaten, en ook Mimieke moet dadelijk haar dienst opzeggen. Intusschen hoop ik zoo spoedig mogelijk een winstgevend zaakje te kunnen overnemen, om in ons beider onderhoud behoorlijk te kunnen voorzien.”

Aan dit verzoek werd volgaarne door juffrouw Vogelaar voldaan, en men kan zich denken, hoe verbaasd Mimieke opkeek, toen haar de geschiedenis werd meegedeeld.

(Slot volgt.)

Waarom Verstooten?

Een verhaal uit het leven

11)

DOOR

WILH. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK VIII.

Vreugde en Droefheid.

De maand April was in 't land gekomen, de Maartsche stormen hadden uitgewoed en een vriendelijk lentezonnetje koesterde thans de pas ontloken blaadjes en bloempjes, terwijl de lieve vogeltjes er zich niet minder in verkwikten en van louter blijdschap uit volle borst een liedje begonnen te zingen. Dit deed ook de mooie gele kanarie in de gezellige woning van juffrouw Lize — of juffrouw van Duinen, zooals zij thans bij haar familienaam genoemd werd. Het diertje zat in een mooie kooi, die vlak voor het venster stond en omringd was door fraaie planten. Maar zijn vreugde werd niet weinig vermeerderd, toen daar zijn jonge meesteres, die niemand anders was dan onze Mieke, met een fonteintje vol helder water kwam aanloopen en dat onder zijn bereik plaatste. Toen begon het zóó te wasschen en te plassen en met de vlerkjes te slaan, dat zelfs Mieke zich niet kon weerhouden te glimlachen.

„O tante,” sprak zij, juffrouw van Duinen aanzoende, die dicht bij het venster ijverig zat te naaien, „wat ben ik toch blij met dat lieve vogeltje! Hoe aardig van mevrouw, om u dat voor mij te geven! En dan nog al die mooie planten! Onze heele kamer wordt er door opgevrolijkt.”

„Ja, kind,” was het antwoord, „dat is waar, maar al zou er geen vogeltje en geen plant, ja zelfs geen stoel of tafel in de kamer wezen, dan nog zou ik kunnen zingen van blijdschap, dat ik nu mijn Mieke bij mij heb, en dat ik in staat ben voor mijn nichtje te zorgen, in plaats dat zij boven haar krachten moet werken, om haar eigen brood te verdienen.”

„Wel, tante,” riep Mieke uit, terwijl zij beide armen om haar tante's hals sloeg en haar een kus op het voorhoofd drukte, „dat was zoo erg niet! En ik zou wel willen, dat ik u kon helpen, maar ik heb nooit naaien geleerd, dat is zoo jammer.”

„Maar, kind, je bent immers mijn kleine huishoudster! Ik kan nu veel meer verdienen, dan wanneer ik zelve ons huisje zou moeten schoonhouden en eten koken; je helpt dus toch mee verdienen, al is het niet met naaien.”

„Tante,” hernam Mieke na een poos stilzwijgens, „wat is de Heer toch goed voor mij geweest; eerst heeft Hij mij alléén mijn weg laten gaan; daardoor is het verlangen bij mij opgekomen, dat Hij mijn Vriend mocht worden; en daarna, toen ik Hem had leeren kennen, heeft Hij mij zóóveel gegeven, dat ik haast niet weet, hoe ik Hem danken zal. O, wat heb ik dikwijls verlangd Santje weer te zien, die altijd zoo goed voor mij geweest is, en nu heb ik bovendien nog mijn tante, die mij lief heeft! 't Is meer, dan ik ooit had kunnen denken. Zoo dikwijls komt mij die tekst in de gedachte: „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid en al het andere zal er u bij gegeven worden.””

„Wel, Mieke, die komt ook mij zoo menigmaal voor den geest. Zeker, het is noodig geweest, dat ik eerst veel verloren en veel verdriet gehad heb, anders had ik wellicht nooit mijn troost gezocht bij den Heere Jezus. En zie, nu heeft Hij mijn vurigsten wensch vervuld. Waarlijk, Hij plaagt of bedroeft des menschen kinderen niet van harte.”

Op dit oogenblik trad juffrouw Vogelaar binnen, waarna Mieke zich verwijderde om het een en ander in de keuken te gaan doen.

„Wel, hoe bevalt het u hier?” sprak eerstgenoemde vergeenoegd, „is het niet een aardige woning, die ik voor u heb

opgezocht? — Maar zeg mij eens,” ging zij voort, zonder een antwoord af te wachten, „hebt gij al vernomen, dat Santje zoo ziek is?”

„Nee, daar wist ik niets van! — Mieke, hoor je dat? Santje is ziek.” Verschrikt keek het meisje, dat juist binnen trad, de bezoekerster aan.

„Santje ziek!” riep zij uit, „is het erg, baker?”

„Nu, erg, zij moet tenminste te bed blijven, en vandaag zou de dokter komen; je gaat zeker wel eens naar haar toe vandaag?”

„Als tante het goed vindt?”

„Zeker, kind; en als je haar helpen kunt, of genoegen doen met voorlezen, blijf dan maar gerust een paar uurtjes bij haar.”

„O, alstublieft! ik zal gauw voortmaken, dan kan ik vroeg gaan. — Mag ik mijn gulden meenemen, tante, om wat voor Santje te koopen?” Dit laatste vroeg zij, toen juffrouw Vogelaar vertrokken was.

„Jawel, kind,” was het antwoord, „maar koop er niets voor, eer je weet, waar Santje trek in heeft, want alle zieken zijn niet van dezelfde versnaperingen gediend.”

Zoo begaf Mieke zich dan een uurtje later op weg met haar gulden in den zak en haar bijbeltje, dat zij nooit verzuimde mee te nemen, als zij Santje ging bezoeken, in de hand. Het was een lange wandeling, maar geen onaangename bij zulk heerlijk lenteweder, terwijl haar weg voerde langs de breede rivier, die een schoon gezicht opleverde met haar groote en kleine schepen, stoombooten, schuiten en roeiboortjes. En terwijl onze Mieke met volle teugen de heerlijke, frissche lucht inadende, kon zij niet nalaten nu en dan even stil te staan om haar blik te doen rusten op den breeden waterspiegel, die zooveel bedrijvigheid vertoonde. Wat al menschen waren daar in beweging op die voortdrijvende of stil liggende zee-kasteelen, waarvan enkele bestemd waren om de groote zeeën te doorkruisen en zijn tijdelijke bewoners mee te voeren naar vreemde werelddeelen. Hoeveel drukte ook op de stoombooten, die af en aan voeren en welke machines nu en dan hun schel gefluit deden hooren. En daar op de kade aan de overzij, wat een geloop en gedraaf met laden en lossen van de goederen, die in de pakhuizen gebracht of er uit gehaald werden! O, zij had het al dien menschen wel willen toeroepen: „Ga niet alleen door 't leven, die last is u te zwaar!”

„Welzoo, Mieke, jij hier?” Deze woorden deden haar plotseling opschrikken uit haar overpeinzingen, en opziende, zag zij haar pleegbroeder Frans vóór zich staan. Bijna had zij hem niet herkend, want er was nu ruim anderhalf jaar verlopen, sinds zij hem voor 't laatst had gezien, en in dien tijd was hij heel wat veranderd.

„Hoe kom jij hier, Frans?” riep zij uit, hem verbaasd aanzoende.

„Wel, op dezelfde manier als jij hier gekomen bent, per spoorlijn.”

„Nu ja, maar . . . waarom ben jij hier?”

„Waarom? om een heerlijk reisje te gaan maken naar Australië of daar ergens; kijk, met dat groote schip daarginds ga ik morgen weg. — Maar, zeg eens, Mieke, zou je mij niet aan wat geld kunnen helpen? Ik heb mijn beurs verloren, en ik moet noodig nog het een en ander koopen.”

„Geld, Frans? Nee, dat kan ik je niet geven.”

„Waarom niet? Heb je niemendal?”

„Ja, ik heb wel wat, maar . . .”

„Nu, maar?”

„Santje is zoo ziek, en ik mag het voor haar gebruiken.”

„Santje! Is die ook al hier? Maar al het geld heb je toch voor haar niet noodig, wel?”

„Ik heb maar één gulden, en ik wou zoo graag een mooie tros druiven voor haar koopen.”

„Een gulden! En wou je dien voor een tros druiven besteden?”

„Nee, maar een volgenden keer wou ik ook wat voor haar meebrengen, en het zal heel lang duren, eer ik weer wat geld zal hebben.”

„Maar 't zal nog veel langer duren, eer je mij terugziet; misschien zie je mij nooit weer, en wil je nu nog liever alles aan Santje geven, dan mij voor één keer uit den nood te helpen?”

Mieke aarzelde.

„Kom, Mieke,” hernam Frans, die dit bemerkte, „vergeet nu dat ik je wel eens geplaagd heb, en geef mij dien gulden.”

„O, Frans, daar denk ik in 't geheel niet meer aan! Maar, ik weet niet of ik mag.”

„Voor wie niet?” — „Voor mijn tante.”

„Hoe heb ik het nu? Er woont hier toch geen tante van ons?”

„Maar Frans, weet je dan nog niet, dat ik je zuster niet ben?”

„Mijn zuster niet? Wat is dat nu voor een sprookje! Dat is zeker maar een praatje, om van mij af te wezen?”

„Neen, Frans, het is geen praatje; je moeder heeft het zelf gezegd; en nu vertelde zij hem, wat zij zelf er van wist.

Het was echter met zichtbaar ongeduld, dat hij toehoorde, want het kon hem eigenlijk weinig schelen of Mieke zijn zuster was of niet, als zij hem maar zijn zin wilde geven. Nauwelijks had zij dan ook uitgesproken, of hij hernam:

„Nu, dat mag alles waar wezen, Mieke, maar Santje is dan toch evenmin familie van je als ik, waarom zou je dus mij nu niet voor één keer helpen, terwijl je Santje nog zoo dikwijls plezier doen kunt?”

„Omdat ik niet weet of tante het goedvindt.”

„Praatjes! je wilt niet, dat is het! je bent haatdragend!”

„O, Frans, zeg dat niet!” zei Mieke, terwijl zij bijna geneigd was hem den gulden te geven. Doch een korte verzuiching tot den Heer, om haar wijsheid te geven, had tengevolge, dat zij zacht maar beslist er op liet volgen: „Ik mag niet, Frans, heusch, ik mag niet.” Toen keerde hij zich van haar af, zonder haar zelfs te groeten, en Mieke vervolgde een weinig terneergeslagen haar weg.

Een kwartier later stond zij voor het ziekbed van Santje.

„Wel, kind,” sprak deze, „wat ben ik blij je te zien; ik heb zoo verlangd dat hoofdstuk nog eens te hooren van den Goeden Herder. Wil je het mij nog eens voorlezen?”

„Ja, Santje, maar wil je mij eerst eens zeggen, of je ook trek hebt in druiven, dan zal ik ze hier dicht bij even gaan halen.”

„Ja, Mieke, ik heb er wel trek in, maar ik verlang nog veel meer, die heerlijke woorden weer te hooren. Heb je het boekje bij je?”

„Ja zeker, Santje.” En fluks sloeg Mieke haar Bijbeltje, open, en zocht het tiende hoofdstuk op van het Evangelie van Johannes, dat zij langzaam en duidelijk voorlas tot bij de woorden: „Ik ben de deur, indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden.”

„Wacht, Mieke, wacht,” riep Santje nu uit, „lees die woorden nog eens.”

Mieke voldeed aan haar verzoek en hield daarna weer even op.

„Door Mij” . . . fluisterde de zieke, „door Mij . . . die zal behouden worden. Dus niet door Maria, en niet door de heiligen, en niet door de goede werken, maar alleen door Hem . . . O, Heere Jezus! behoud ook mij!”

„Zal ik voortgaan met lezen, Santje?” vroeg Mieke na een poosje te hebben gewacht; doch zij kreeg geen antwoord, en meenende dat de zieke was ingeslapen, stond zij zachtjes op, en verwijderde zich om een tros druiven te gaan halen, waarmee zij weldra terugkeerde. Thans stond Santje's zuster, die even uit was geweest, bij het bed, en Mieke ziende met haar druiven, sprak zij zacht: „Gij komt te laat, kindlief, mijn zuster is heengegaan.”

„Wat!” zei Mieke verschrikt en verbaasd. „Een paar minuten geleden heeft zij nog met mij gepraat!”

„Zoo? Je waart dan al hier geweest? Nu, daar ben ik blij om, want zij heeft zoo naar je verlangd. Maar het is waar wat ik zeg, kind, het is al afgelopen. Zou je het even willen gaan zeggen bij juffrouw Vogelaar en bij juffrouw Knook? Dat waren haar beste vriendinnen.”

Treurig, met haar druiven in de hand, ging Mieke heen, na nog een laatsten blik geworpen te hebben op het stoffelijk omhulsel van hare oude, trouwe beschermster, die zelve nu reeds de eeuwige vreugde was ingegaan. En onwillekeurig kwamen haar, al voortgaande, deze woorden van haar geliefkoosd lied in de gedachte:

En dan, als 't leed der aarde
Voor immer is gedaan;
Als in des hemels gaarde
Uw blijde voeten staan,
Dan ziet ge in 't zalig Eden
Slechts zaal'gen om u heen,
En prijst ge in eeuwigheden
Uw Heer alléén.

HOOFDSTUK IX.

Besluit.

Drie jaren zijn er verloopen, en tevergeefs zouden wij thans juffrouw v. Duinen met haar nichtje in Rotterdam gaan zoeken. Ook onze oude baker woont daar niet meer. Eerstgenoemde is namelijk in 't bezit gekomen van een vrij aanzienlijke erfenis, haar nagelaten door een zuster harer moeder. Daarna is zij naar haar en Mieke's geboorteplaats, Antwerpen, teruggekeerd, en heeft er een nette, ruime woning gehuurd in een der buitenwijken, waar de lucht frisch en de omgeving rustig is. En de baker? Die is op haar dringend verzoek met hen meegegaan, om haar verdere dagen, waar zij toch te oud begon te worden om uit bakeren te gaan, zonder zorg bij hen te slijten. Zoo vinden wij ons drietal in een goed verwarmd, ruim vertrek gezellig bij elkaar zitten; juffrouw v. Duinen druk bezig met naaien, niet om haar brood te verdienen, maar voor arme menschen en kinderen, die zij in de kerstdagen eens met warme kleedingstukken wil verrassen. Mieke leest intusschen wat voor, en juffrouw Vogelaar zorgt voor de thee, terwijl de overige huiselijke bezigheden door een dienstmeisje worden verricht. Laatstgenoemde komt juist even het vertrek binnen om een brief te overhandigen, dien zij aangenomen heeft.

„O juffrouw,” zegt zij, haar meesteres aanziende, „er is zoo'n vreeselijk ongeluk gebeurd van morgen! De brievenbesteller vertelde het. Er woont bij hem boven een zekere juffrouw — of mevrouw laat zij zich noemen, maar het is een heel gewoon mensch — een zekere juffrouw v. Heerden”

„Van Heerden, zeg je?” zoo viel juffrouw v. Duinen haar in de rede, terwijl zij even een blik wisselde met de baker.

„Ja, juffrouw v. Heerden; ik ken haar ook wel; zij hield vroeger kostgangers, maar tegenwoordig schijnt zij met naaien haar brood te verdienen. Nu, daar was zij van morgen in haar keukentje bezig met iets op te vegen, toen zij bij ongeluk tegen het fornuis stootte, waarop twee oliestellen stonden te branden. Een daarvan viel er af, en dat kwam juist op haar rug terecht, waardoor de heete olie over haar heen stroomde en zij geheel en al in brand geraakte. Op haar gegil kwamen de burens toeschieten, maar eer men de vreeselijke vlam had kunnen blusschen, was zij zóózeer met brandwonden overdekt, dat men haar terstond naar het gasthuis moest brengen; en waarschijnlijk zal zij wel binnen een paar dagen sterven.”

Met ontzetting hadden al de aanwezigen dit verhaal aangehoord.

„Ik zal haar vandaag nog gaan opzoeken,” zei juffrouw v. Duinen, zoodra het dienstmeisje de kamer verlaten had; „misschien zal ik een woord van vrede en zaligheid tot haar kunnen spreken.”

„Mag ik meegaan, tante?” vroeg Mieke, die er niet het minst ontsteld uitzag.

„Zeker kind,” was het antwoord, „maar bedenk, dat het een vreeselijk gezicht zal wezen.”

„Ik houd het er voor, dat er niemand bij haar toegelaten zal worden,” zei juffrouw Vogelaar.

Inderdaad was hun tocht naar het ziekenhuis vergeefs, want reeds was de ongelukkige aan hare vreeselijke brandwonden bezweken. Zoo stierf zij, evenals weleer haar man, onder vreemden; en slechts vreemden droegen haar ten grave, want haar beide zoons waren heengegaan, de een, zooals wij weten, naar Australië als matroos; de ander, na een half jaar in dienst te zijn geweest, als deserteur naar Afrika. Niemand had zij liefgehad, door niemand werd zij betreurd, en haar uiteinde doet ons onwillekeurig denken aan het woord der Schrift: „Een onbarmhartig oordeel zal gaan over den- gene, die geen barmhartigheid gedaan heeft.” (Jak. 2:13.) En hoewel het waar is, dat het velen onbarmhartigen hier op aarde tot het einde toe wel gaat, toch zullen zij eenmaal maaien, wat zij gezaaid hebben, terwijl dan den verdrukten recht gedaan en barmhartigheid geschieden zal, wanneer zij tenminste hun vrouwen gesteld hebben op den „Hooge en Verhevene,” die „zeer laag ziet.”